

2024/539

19.2.2024

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2024/539
af 6. februar 2024
om reguleringsmæssig fremme af gigabitkonnektivitet
(meddelt under nummer C(2024) 523)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Adgangen til gigabitkonnektivitet udgør en af de vigtigste byggesten i den digitale omstilling og er derfor det primære fokus for EU's digitale vision for 2030 som fastsat i meddelelsen om det digitale kompas ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481 ⁽²⁾.
- (2) Ud over de tre andre generelle mål om at fremme konkurrencen, det indre marked og slutbrugernes interesser har Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 ⁽³⁾ til formål at fremme konnektivitet og adgang til samt udbredelse af net med meget høj kapacitet (VHC-net) ⁽⁴⁾ til gavn for alle personer og virksomheder i EU. Disse VHC-net omfatter faste, mobile og trådløse net. Passende incitamer til investering i nye VHC-net, som tilskynder til udvikling af innovative tjenester, bør styrke EU's internationale konkurrenceevne og samtidig skabe fordele for forbrugerne og virksomhederne. Det er derfor afgørende at fremme bæredygtige investeringer i udviklingen af VHC-net ved hjælp af en passende udformet og forudsigelig reguleringsmæssig ramme.
- (3) I de senere år har der været stærk konkurrence på mange markeder for elektronisk kommunikation. Dette har gjort det muligt at reducere omfanget af forudgående indgreb yderligere ⁽⁵⁾, jf. Kommissionens henstilling (EU) 2020/2245 ⁽⁶⁾. Denne henstilling supplerer andre kilder til vejledning ⁽⁷⁾ om direktiv (EU) 2018/1972 og har til formål at fremme EU's indre marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Dette skal opnås ved hjælp af konsekvente reguleringsmæssige tilgange, der fremmer investeringer i VHC-net, samtidig med at der opretholdes og sikres en effektiv konkurrence. Det er afgørende, at der er konsekvens mellem de reguleringsmæssige tilgange, som de nationale tilsynsmyndigheder i de forskellige medlemsstater anvender, både for at undgå forvriddninger på det indre marked og for at skabe retssikkerhed for alle virksomheder, navnlig dem, der investerer i netetablering. Det er derfor hensigtsmæssigt at vejlede de nationale tilsynsmyndigheder med henblik på: i) at forebygge u hensigtsmæssige forskelle i de reguleringsmæssige tilgange, ii) at tilskynde til regulering med fokus på flaskehalse, og iii) at lempe eller fuldstændig ophæve de regulerende forpligtelser, når markedsudviklingen berettiger det. Disse tre mål bør nås, samtidig med at de nationale tilsynsmyndigheder får mulighed for at tage behørigt hensyn til nationale forhold, når de udarbejder passende afhjælpende foranstaltninger i de tilfælde, hvor der stadig er behov for en sådan regulering.

⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti (COM(2021) 118 final af 9.3.2021).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481 af 14. december 2022 om etablering af politikprogrammet for det digitale årti 2030 (EUT L 323 af 19.12.2022, s. 4).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36).

⁽⁴⁾ Som defineret i artikel 2, nr. 2), i direktiv (EU) 2018/1972.

⁽⁵⁾ Af 18 markeder i 2003 anses nu kun 2 markeder på EU-plan for at være berettiget til at indføre regulerende forpligtelser.

⁽⁶⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2020/2245 af 18. december 2020 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, der kan forhåndsreguleres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 439 af 29.12.2020, s. 23).

⁽⁷⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2020/2245, punkt 67 og 68 i meddelelse fra Kommissionen — retningslinjer for markedsanalyse og vurdering af stærk markedsposition efter EU's regelsæt for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EUT C 159 af 7.5.2018, s. 1), retningslinjer udstedt af Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC).

- (4) Det er vigtigt at skabe reguleringsmæssig forudsigelighed for at fremme effektiv investering og innovation i VHC-net. Det er helt afgørende at bruge en sammenhængende og stabil reguleringsmæssig tilgang over tid for at bibringe investorerne den tillid, som er nødvendig for at udarbejde bæredygtige forretningsplaner. For at skabe den nødvendige forudsigelighed over en længere periode (dvs. længere end den periode, en enkelt markedsundersøgelse dækker) bør de nationale tilsynsmyndigheder i forbindelse med indførelsen af reguleringsmæssige afhjælpende foranstaltninger i henhold til direktiv (EU) 2018/1972 så vidt muligt præcisere, hvordan forudsigelige ændringer i markedsforholdene kan påvirke de relevante afhjælpende foranstaltninger.
- (5) Formålet med denne henstilling er i overensstemmelse med de overordnede mål i artikel 3, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972 at forbedre de reguleringsmæssige betingelser, som er nødvendige for at:
- fremme konnektivitet, adgang til og anvendelse af net med meget høj kapacitet (»VHC-net«)
  - fremme effektiv konkurrence
  - bidrage til udviklingen af det indre marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester
  - fremme EU-borgernes interesser
  - formålet er endvidere at øge retssikkerheden og skabe reguleringsmæssig forudsigelighed i lyset af det langsigtede perspektiv, som investeringer i VHC-net har.
- (6) Denne henstilling bør omfatte de regulerende forpligtelser, der skal pålægges udbydere betegnet som udbydere med en stærk markedsposition (SMP-udbydere), på grundlag af en markedsanalyseprocedure i henhold til artikel 64 og 67 i direktiv (EU) 2018/1972. Som følge af udviklingen i konkurrencen på markederne for elektronisk kommunikation bør forhåndsregulering på nuværende tidspunkt kun fokusere på de resterende flaskehalse hvad konkurrencen angår. Som påpeget i henstilling (EU) 2020/2245 anses to markeder for at skulle underlægges forhåndsregulering på EU-plan: engrosmarkedet for lokal netadgang på et fast sted (marked 1) og engrosmarkedet for dedikeret kapacitet (marked 2). I denne henstilling bør der primært fokuseres på engrosmarkedet for lokal netadgang på et fast sted (marked 1 i henstilling (EU) 2020/2245). Denne henstilling bør i princippet ikke finde anvendelse på engrosmarkedet for dedikeret kapacitet (marked 2 i henstilling (EU) 2020/2245) i betragtning af: i) de særlige karakteristika ved produkter, der efterspørges af store og/eller teknologisk avancerede virksomheder, og ii) detail- og engrosprodukternes og de dermed forbundne processers heterogenitet og specificitet på dette marked. Vejledningen i denne henstilling om adgang til anlægsinfrastruktur bør imidlertid finde anvendelse, uanset om en sådan adgangsforpligtelse pålægges i forbindelse med: i) regulering af engrosmarkedet for lokal netadgang på et fast sted (marked 1), ii) regulering af ethvert andet marked, herunder engrosmarkedet for dedikeret kapacitet (marked 2) eller iii) regulering af et særskilt marked i foregående omsætningsled for adgang til anlægsinfrastruktur, når et sådant marked er blevet identificeret og anset for at skulle underlægges forhåndsregulering. Desuden kan marked 2 påvirkes af foranstaltninger, der vedtages af de nationale tilsynsmyndigheder, navnlig med hensyn til migrering til VHC-net og nedlukning af oprindelige net. De nationale tilsynsmyndigheder bør i givet fald tage behørigt hensyn til en sådan påvirkning. Endelig bør henstillingen også finde anvendelse på andre engrosmarkeder for fast netadgang, som ikke er omhandlet i henstilling (EU) 2020/2245, for hvilke den nationale tilsynsmyndighed for at sikre forhåndsregulering skal bevise, at de tre kriterier i artikel 67, stk. 1, andet afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972 er opfyldt. Dette kan være af særlig relevans for engrosmarkeder, der også omfatter eller er begrænset til central netadgang på et fast sted (marked 3b, der er opført i Kommissionens henstilling 2014/710/EU⁽⁸⁾), hvor sådanne markeder stadig er genstand for regulering.
- (7) I direktiv (EU) 2018/1972 henvises til flere situationer, hvor markedsdrevne, selv- eller samregulerende løsninger har indvirkning på behovet for at gennemføre reguleringstiltag eller på udformningen af regulerende forpligtelser. Hver enkelt situation i direktiv (EU) 2018/1972 er individuel for så vidt angår formål, de nationale tilsynsmyndigheders vurdering og eventuelle reguleringsmæssige resultat. De nationale tilsynsmyndigheder kan f.eks. i forbindelse med saminvesteringsforsagn om nye VHC-net, der tilbydes af SMP-udbydere i overensstemmelse med artikel 76 og 79 i direktiv (EU) 2018/1972 og i overensstemmelse med disse bestemmelser i princippet ikke pålægge nogen yderligere forpligtelser for så vidt angår de nye VHC-net, hvis en eventuel medinvestor har indgået en saminvesteringsaftale med SMP-udbyderen. For tilsagn om samarbejdsordninger tilbudt af SMP-udbydere i overensstemmelse med artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972 bør de nationale tilsynsmyndigheder i princippet foretage en markedstest af dem, som i sidste ende kan få de nationale tilsynsmyndigheder til at nedbringe den reguleringsmæssige byrde for SMP-udbydere.

⁽⁸⁾ Kommissionens henstilling 2014/710/EU af 9. oktober 2014 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, der kan forhåndsreguleres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EUT L 295 af 11.10.2014, s. 79).

- (8) Kommercielle aftaler (herunder aftaler om engrosadgang, saminvesteringsaftaler og gensidige adgangsftaler mellem udbydere, og herunder aftaler, som SMP-udbyderen ikke er en del af) bør, hvor det er relevant, tages i betragtning af de nationale tilsynsmyndigheder, når de vurderer de konkurrencemæssige dynamikker på et bestemt engrosmarked. Sådanne aftaler kan føre til den konklusion, at et bestemt engrosmarked ikke længere skal underkastes forhåndsregulering, hvis visse betingelser er opfyldt. De nationale tilsynsmyndigheder bør som et generelt princip tage behørigt hensyn til de markedsinitiativer og forretningsmodeller, der bidrager til udbredelsen af VHC-net, ud over hvad der ville ske uden disse, samtidig med at der skabes mulighed for bæredygtig konkurrence på markederne i efterfølgende omsætningsled.
- (9) Efterhånden som udbredelsen af alternative net skrider frem, navnlig på lokalt eller regionalt plan, vil konkurrencevilkårene i stigende grad variere mellem de forskellige områder i den samme medlemsstat (f.eks. mellem byområder og landdistrikter). De nationale tilsynsmyndigheder bør tage hensyn til geografiske forskelle i konkurrencevilkårene, selv i forbindelse med markedsafgrænsningerne.
- (10) Når der er identificeret særskilte geografiske markeder, bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at reguleringen ophæves på de geografiske markeder, hvor der hersker reel konkurrence som følge af den manglende regulering. Hvis disse forskelle imidlertid enten ikke er stabile nok eller ikke er tilstrækkelige til at fastslå, om der er tale om særskilte geografiske markeder, bør de nationale tilsynsmyndigheder om nødvendigt anvende geografisk segmenterede forpligtelser for på en forholdsmæssig måde at løse de konkurrencemæssige problemer, der er konstateret på de forskellige afgrænsede områder. Segmenteringen bør baseres på objektive kriterier svarende til dem, der anvendes til geografisk markedssegmentering. Disse objektive kriterier bør omfatte: i) antallet af konkurrerende net og deres karakteristika, ii) fordelingen af og tendenserne i markedsandele, iii) priser og iv) adfærdsmønstre. Det vil sandsynligvis være relevant med geografiske undersøgelser gennemført i henhold til artikel 22 i direktiv (EU) 2018/1972 for at hjælpe de nationale tilsynsmyndigheder med at udføre denne opgave.
- (11) De nationale tilsynsmyndigheder bør ajourføre listen over områder, der er underlagt geografisk segmenterede forpligtelser, på grundlag af de kriterier, der er fastsat i detaljer i markedsanalysen. Der bør fra starten udarbejdes parametre for disse ajourføringer (deres hyppighed, arten af de forskellige forpligtelser, der anvendes på de forskellige områder, og hvor det er relevant, en anmeldelsesfrist). Derved kan balancen mellem tilpasningen af forpligtelser under specifikke konkurrenceforhold og den nødvendige forudsigelighed og gennemsigtighed for alle interessenter bevares.

ANVENDELSE AF EN FORPLIGTELSE VEDRØRENDE IKKEDISKRIMINATION

- (12) Forpligtelsen vedrørende ikkediskrimination, jf. artikel 70 i direktiv (EU) 2018/1972, er en af de vigtigste forpligtelser, der kan pålægges SMP-udbydere for at fremme effektiv konkurrence på et relevant marked. Denne forpligtelse fungerer endvidere som en beskyttelsesmekanisme i de tilfælde, hvor der stadig findes en SMP-udbyder, men hvor konkurrencen udvikler sig til et stadium, hvor de nationale tilsynsmyndigheder gør brug af prisfleksibilitet.
- (13) De nationale tilsynsmyndigheders erfaringer med at pålægge forpligtelser vedrørende ikkediskrimination i henhold til artikel 10 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF (*) og i henhold til artikel 70 i det aktuelle direktiv (EU) 2018/1972 viser, at der fortsat er forskellige reguleringsmæssige tilgange i Unionen. Der er ikke desto mindre bred enighed om, at forpligtelsen vedrørende ikkediskrimination er et vigtigt redskab til forhåndsregulering for at fremme konkurrencen, når der findes en vertikalt integreret SMP-udbyder. På den anden side vil SMP-udbyderen, hvis denne udelukkende er aktiv på engrosmarkedet og opfylder betingelserne i artikel 80, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/1972, i princippet ikke have noget incitament til at forskelsbehandle udbydere i efterfølgende omsætningsled. Som følge heraf bør de nationale tilsynsmyndigheder i princippet afholde sig fra at pålægge udbydere på engrosmarkedet forpligtelser vedrørende ikkediskrimination, medmindre de nationale tilsynsmyndigheder kan fastslå, at der er særlige omstændigheder, som berettiger til at pålægge sådanne forpligtelser.
- (14) Fordelene ved EoI (equivalence of input) og EoO (equivalence of output) kan variere betydeligt mellem de enkelte engrosprodukter for adgang. Er den nationale tilsynsmyndighed af den overbevisning, at EoI ikke vil stå i et rimeligt forhold til et givet produkt eller en given proces, kan det i mange tilfælde være tilstrækkeligt med en veltilrettelagt EoO-ordning med passende overvågning og passende nøgleresultatindikatorer (KPI'er)/serviceleveranceaftaler (SLA'er)/serviceniveaugarantier (SLG'er), som kan bidrage til den videre udvikling af konkurrencen. For både EoO og EoI afhænger effektiviteten af forpligtelsen vedrørende ikkediskrimination i høj grad af kvaliteten af standardtilbuddet, af hvorvidt de pågældende KPI'er, SLA'er og SLG'er er omfattende, effektive og afspejler alternative udbyderes reelle behov, og af effektiviteten af de nationale tilsynsmyndigheders overvågning og håndhævelse af forpligtelserne vedrørende ikkediskrimination.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7).

- (15) De nationale tilsynsmyndigheder bør tage behørigt hensyn til de tilsagn, som SMP-udbyderen eller SMP-udbyderne har afgivet i henhold til artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972 med henblik på at sikre en effektiv anvendelse af forpligtelsen vedrørende ikkediskrimination. De nationale tilsynsmyndigheder bør vurdere omkostningerne og fordelene ved forpligtelsen til at tilvejebringe regulerede engrosinput på et EoI-grundlag sammenlignet med andre former for forpligtelser vedrørende ikkediskrimination, navnlig EoO. Tilvejebringelsen af reguleret EoI vil sandsynligvis medføre højere overholdelsesomkostninger end andre former for ikkediskrimination, og cost-benefit-analysen bør endvidere tage højde for de nationale tilsynsmyndigheders langsigtede overvågningsomkostninger. Disse langsigtede overvågningsomkostninger kan være højere i forbindelse med EoO og i nogle tilfælde opveje gennemførelsesomkostningerne på lang sigt. Der bør derfor foretages en individuel vurdering af proportionaliteten af EoI i forhold til EoO. I praksis skal de nationale tilsynsmyndigheder tage hensyn til en række faktorer, når de afgør, om det er sandsynligt, at forpligtelsen forbundet med EoI kan gennemføres effektivt, da dette er afhængigt af de pågældende engrosprodukter. Disse faktorer omfatter: i) en kvantitativ cost-benefit-analyse, der medtager gennemførelsesomkostninger for både SMP-udbyderen og den adgangssøgende, og ii) en kvalitativ vurdering af behovet for at sikre »strengere« ikkediskrimination for de pågældende engrosprodukter for adgang. De nationale tilsynsmyndigheder kan navnlig tage hensyn til, at engrosinput via nye systemer på et EoI-grundlag sandsynligvis vil generere tilstrækkelige nettofordele og derfor være forholdsmæssigt afpassede i betragtning af de relativt lavere differensomkostninger til sikring af, at nykonstruerede systemer er i overensstemmelse med EoI. Omvendt bør de nationale tilsynsmyndigheder ligeledes overveje, om forpligtelserne er forholdsmæssige for de virksomheder, der påvirkes, f.eks. ved at tage hensyn til gennemførelsesomkostningerne, og vægte de mulige hindringer for at etablere nye systemer, som står i forhold til mere trinvis opgraderinger, såfremt etableringen af nye systemer skulle blive genstand for mere restriktive regulerende forpligtelser. I medlemsstater med et stort antal mindre virksomheder, der går under betegnelsen virksomheder med en stærk markedsposition, kan det være ude af proportioner at pålægge hver af virksomhederne EoI. Generelt antages det, at et engrosprodukt er opbygget af forskellige input (f.eks. aktiver, IT-processer osv.). I praksis vil grænsen mellem EoI og EoO på produktniveau ikke være klar, og EoI vil sandsynligvis ikke blive gennemført for alle input til engrosprodukter.
- (16) Når de nationale tilsynsmyndigheder pålægger en forpligtelse vedrørende ikkediskrimination i henhold til artikel 70 i direktiv (EU) 2018/1972, og for at sikre en effektiv anvendelse heraf, bør de kræve, at SMP-udbyderen implementerer: i) KPI'er, ii) tilsvarende SLA'er sammen med KPI'erne og iii) tilsvarende SLG'er, hvis der er tale om en overtrædelse af SLA'erne. Der bør indføres en mekanisme til ajourføring af KPI'erne, SLA'erne og SLG'erne, når det er nødvendigt. De nationale tilsynsmyndigheder bør om nødvendigt kræve, at SMP-udbyderen medtager KPI'erne, SLA'erne og SLG'erne i standardtilbuddet.
- (17) KPI'er spiller en central rolle med hensyn til at sikre effektiv overvågning af ikkediskrimination. Overvågningen af KPI'erne bør være fuldstændig gennemsigtig. De nationale tilsynsmyndigheder bør offentliggøre alle rapporter eller beslutninger om afhjælpning af en manglende overholdelse. Faktisk kræver næsten alle nationale tilsynsmyndigheder, at alle godkendte udbydere får adgang til KPI'er (systematisk eller efter anmodning). Der vil også kunne gives adgang til aggregerede værdier, og udbyderne kan sammenligne KPI'er med branchegennemsnittet⁽¹⁰⁾. Desuden bør sanktionerne i forbindelse med KPI'er være forholdsmæssige, men betydelige nok til at have afskrækkende virkning. Ved vurderingen af, om niveauet for engrossanktioner er tilstrækkeligt afskrækkende, bør den nationale tilsynsmyndighed være opmærksom på, at en manglende overholdelse af engrosforpligtelserne fra en SMP-udbyders side kan have den bivirkning, at den alternative udbyder, der anvender engrosproduktet for adgang, bliver erstatningsansvarlig for en godtgørelse, der kræves af den samme nationale tilsynsmyndighed for problemer på detailniveau. Engrossanktionen bør derfor være stor nok til at dække godtgørelsen i detailledet.

ADGANG TIL ANLÆGSINFRASTRUKTUR

- (18) Udbredelsen af VHC-net kræver en effektiv adgang til anlægsinfrastruktur. Ud over symmetrisk eller asymmetrisk regulering i henhold til direktiv (EU) 2018/1972 kan udbydere af elektroniske kommunikationsnet i henhold til bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU⁽¹¹⁾ kræve adgang til netudbydernes eksisterende fysiske infrastruktur, herunder de udbydere, der opererer i andre sektorer end den elektroniske kommunikationssektor, på fair og rimelige vilkår. I henhold til artikel 67, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972 skal de nationale tilsynsmyndigheder, når de foretager markedsanalyser, tage hensyn til virkningerne af andre relevante typer regulering eller foranstaltninger samt andre forpligtelser, der f.eks. følger af direktiv 2014/61/EU, og de nationale tilsynsmyndigheder skal vurdere resultaterne af disse foranstaltninger på de relevante markeder. Hvis

⁽¹⁰⁾ I én medlemsstat findes der kun aggregerede værdier, og udbyderne kan sammenligne KPI'er med branchegennemsnittet, BEREC BOR (16) 219, s. 42.

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (EUT L 155 af 23.5.2014, s. 1). Dette direktiv er ved at blive erstattet i henhold til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordning om gigabitinfrastruktur) (COM (2023) 94 final).

udbyderen med en stærk markedsposition kontrollerer en veludviklet anlægsinfrastruktur, der kan genbruges til udbredelse af VHC-net, og for hvilken der ikke findes noget tilsvarende alternativ, vil de forpligtelser, der følger af direktiv 2014/61/EU, imidlertid generelt ikke være tilstrækkelige til på passende vis at løse de konkurrenceproblemer, der er konstateret i markedsanalysen.

- (19) Når et aktiv er underlagt en adgangsforpligtelse som følge af en regulering af en stærk markedsposition i henhold til direktiv (EU) 2018/1972, bør dette have forrang for enhver adgangsforpligtelse, der følger af direktiv 2014/61/EU. Direktiv (EU) 2018/1972 giver mulighed for en strengere og mere detaljeret adgangsregulering, der træder i stedet for adgangsforpligtelser, der bygger på en anden, mere generel lovgivning. Det betyder, at den regulerende forpligtelse i forbindelse med anlægsinfrastrukturen for en udbyder med en stærk markedsposition har forrang frem for de adgangskrav, der følger af direktiv 2014/61/EU.
- (20) I overensstemmelse med artikel 73, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972 skal de nationale tilsynsmyndigheder, inden de pålægger nettenes adgangsforpligtelser, vurdere, om det vil være forholdsmæssigt at pålægge adgang til anlægsinfrastruktur alene for at fremme konkurrencen og slutbrugernes interesser. Dette vil sandsynligvis være tilfældet, når adgangen til den anlægsinfrastruktur, der kontrolleres af SMP-udbyderen, muliggør udvikling af end-to-end-infrastrukturbaseret konkurrence. Desuden kan de nationale tilsynsmyndigheder på visse markedsvilkår ⁽¹²⁾ træffe afgørelse om et særskilt marked for anlægsinfrastruktur.
- (21) I nogle medlemsstater har den regulerede adgang til kabelkanaler spillet en central rolle i udbredelsen af VHC-net. Da udbredelsen af VHC-net i første omgang gennemføres i byområder og gradvist bevæger sig i retning af landområderne, vil den regulerede adgang til master øge nødvendigheden af at etablere VHC-net, navnlig uden for byområderne. Desuden giver artikel 72 i direktiv (EU) 2018/1972 mulighed for omfattende adgang til anlægsinfrastruktur, der rækker ud over de aktiver, der udelukkende svarer til produktmarkedet i det efterfølgende omsætningsled.
- (22) For at skabe lige vilkår for andre markedsaktører og SMP-udbyderen er det vigtigt, at adgang til SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur gives på et fuldstændig ensartet grundlag. Standardtilbud, KPI'er, SLA'er og SLG'er er afgørende for at sikre en korrekt anvendelse af ækvivalensprincippet. Omvendt er det vigtigt, at enhver asymmetrisk viden, som SMP-udbyderen besidder om adgangssøgende tredjeparters udrulningsplaner, ikke anvendes af SMP-udbyderen til uretmæssigt at skaffe sig en kommerciel fordel.
- (23) For at hjælpe med opfyldelsen af de konnektivitetsmål, der er fastsat i afgørelse (EU) 2022/2481 bør betingelserne for adgang til SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur gøre det muligt for alle adgangssøgende, der etablerer VHC-net, at rulle disse net ud i stor skala i hele området. Derfor bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at SMP-udbyderen stiller faste formularer til rådighed til anmodning om adgang til anlægsinfrastrukturen. SMP-udbyderen bør også fremlægge dokumenter og oplysninger i et standardformat og bør anvende automatiserede værktøjer til behandling af anmodninger om adgang. De nationale tilsynsmyndigheder bør ligeledes sikre, at SMP-udbyderen: i) godkender anmodninger om adgang til flere lokaliteter samtidigt, ii) besvarer sådanne anmodninger med kort varsel og iii) muliggør fuld elektronisk udveksling af nødvendige data med adgangssøgende.
- (24) Effektiviteten af den regulerede adgang til SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur afhænger i høj grad af, at de adgangssøgende har adgang til oplysninger om denne infrastrukturens placering, uudnyttede kapacitet og tilgængelighed. Hvis de relevante oplysninger findes i en af SMP-udbyderens interne databaser, bør alle adgangssøgende, herunder SMP-udbyderens detailed, have lige adgang til denne database. Alternative udbyderes adgang til SMP-udbyderens database bør ikke nægtes af hensyn til oplysningernes fortrolighed. Afhængigt af de

⁽¹²⁾ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager Kommissionens henstilling (EU) 2020/2245 af 18. december 2020 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, der kan forhåndsreguleres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (SWD(2020) 337 final af 18.12.2020).

nationale forhold kan SMP-udbyderen blive pålagt at opfylde sin regulerende forpligtelse til at stille oplysninger om sin anlægsinfrastruktur til rådighed via et centralt informationssted som fastsat i direktiv 2014/61/EU. SMP-udbyderen kan på denne måde reducere sine overholdelsesomkostninger, da vedkommende muligvis ikke behøver at føre en særskilt database eller webportal i reguleringsøjemed. Adgangssøgende, der betaler for adgang til SMP-udbyderens database eller webportal, kan også nedbringe deres omkostninger, da adgangen til det centrale informationssted generelt er gratis. Adgangssøgende kan også opnå effektivitetsfordele, da det centrale informationssted ikke blot indeholder oplysninger om SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur, men også om andre netudbyderes og offentlige organers eksisterende fysiske infrastruktur.

IKKEPÅLÆGGELSE AF REGULEREDE ENGROSPRISER FOR ADGANG PÅ VHC-NET

- (25) De nationale tilsynsmyndigheder, der overvejer at indføre priskontrolforpligtelser med hensyn til VHC-net, bør nøje vurdere hensigtsmæssigheden og proportionaliteten af sådanne forpligtelser, idet de navnlig tager hensyn til deres mulige indvirkning på incitamenterne til at investere i VHC-net og behovet for at beskytte konkurrencen. I forbindelse med denne vurdering bør de nationale tilsynsmyndigheder tage hensyn til markedsinitiativer, navnlig bindende tilsagn foreslået af SMP-udbydere i henhold til artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972, som giver parterne mulighed for at diversificere investeringsrisikoen, samtidig med at der åbnes op for bæredygtig konkurrence på markederne i efterfølgende omsætningsled. Hvis der gennemføres funktionel eller frivillig adskillelse i overensstemmelse med artikel 78 i direktiv (EU) 2018/1972, bør der tages behørigt hensyn hertil ved vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt ikke at pålægge prisregulering på VHC-netbaserede engrosadgangsinput.
- (26) Hvis der er usikkerheder med hensyn til tempoet i efterspørgslen efter tilvejebringelsen af tjenester med meget høj kapacitet, er det vigtigt for at fremme konnektivitet og adgang til samt anvendelse af VHC-net at give de udbydere, der investerer i VHC-net, en vis grad af prisfleksibilitet, når der er tilstrækkelige konkurrencegarantier, jf. betragtning 193 i direktiv (EU) 2018/1972. Denne prisfleksibilitet er nødvendig for at give SMP-udbydere mulighed for at teste prispunkter og gennemføre passende priser for markedsindtrængning. Dette giver endvidere SMP-udbydere og adgangssøgende mulighed for at dele nogle af investeringsrisiciene ved at differentiere engrospriserne for adgang i overensstemmelse med de adgangssøgendes valgte engagementsniveau. Dette kunne føre til lavere priser for langsigtede aftaler med mængdegarantier, hvilket kunne være udtryk for det forhold, at de adgangssøgende påtager sig nogle af de risici, som er forbundet med en usikker efterspørgsel. Prisfleksibilitet på engrosniveau kan endvidere være en passende metode til at tillade såvel den adgangssøgende som SMP-udbyderens detailforretning at indføre prisdifferentiering på detailbredbåndsmarkedet for bedre at kunne imødekomme forbrugerpræferencer og forbedre udbredelsen af bredbåndstjenester med ekstra høj hastighed. I betragtning af at konkurrencen, navnlig konkurrencen på infrastrukturen, har udviklet sig betydeligt på mange markeder og områder i hele Unionen siden vedtagelsen af Kommissionens henstilling 2013/466/EU⁽¹³⁾, kunne der afhængigt af omstændighederne være plads til at anvende prisfleksibiliteten i et betydeligt større omfang, end det hidtil har været tilfældet.
- (27) Med hensyn til VHC-net bør de nationale tilsynsmyndigheder overveje ikke at pålægge eller ophæve priskontrolforpligtelser i henhold til artikel 74 i direktiv (EU) 2018/1972, forudsat at specifikke betingelser er opfyldt, navnlig at der er tilstrækkelige konkurrencemæssige garantier. Der er behov for disse konkurrencemæssige garantier for at forhindre, at en sådan prisfleksibilitet fører til overpriser på markeder, hvor der er konstateret en stærk markedsposition, eller til en praksis, der underminerer konkurrencen, eller begge dele.
- (28) Der bør navnlig være en påvist begrænsning af detailpriserne som resultat af infrastrukturkonkurrencen eller et prisanker, der stammer fra andre regulerede adgangspriser, eller begge dele. Hvis en udbyder stadig har en stærk markedsposition, vil en sådan påvist begrænsning af detailpriserne ikke være tilstrækkelig til at begrunde en konklusion om, at der hersker reel konkurrence på det relevante engrosmarked. Denne detailprisbegrænsning bør imidlertid forhindre den udbyder, som har en stærk markedsposition på engrosniveau, i at sætte alt for høje detailpriser. Desuden bør prisfleksibiliteten ledsages af yderligere garantier for at beskytte konkurrencen. Med henblik herpå bør effektive forpligtelser vedrørende ikkediskriminering suppleres med garanteret økonomisk replikabilitet for produkter i efterfølgende omsætningsled.

⁽¹³⁾ Kommissionens henstilling 2013/466/EU af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikkediskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd (EUT L 251 af 21.9.2013, s. 13).

- (29) Desuden kan en påvist begrænsning af detailpriserne også resultere af et prisanker, der stammer fra andre regulerede adgangspriser, som er underlagt omkostningsbaseret prisfastsættelse. Hvis kobberbaserede produkter (herunder produkter med virtuel ubundet netadgang, der leveres via et opgraderet kobbernet) stadig kan resultere i en påvist detailprisbegrænsning på VHC-net på et fremadrettet grundlag, bør disse produkter defineres som det regulerede anker. Hvis det produkt, som tilbydes af SMP-udbyderen på det oprindelige adgangsgenet, ikke længere medfører en påvist begrænsning af detailprisen på det VHC-netbaserede engrosprodukt (f.eks. i tilfælde af nedlukning af kobber, eller hvis den nationale tilsynsmyndighed mener, at detailprodukterne leveret via kobber ikke kan erstattes med produkter leveret via VHC-net), kunne det erstattes af et VHC-netbaseret produkt, herunder et nyt fiberprodukt. Hvis de nationale tilsynsmyndigheder konkluderer, at definitionen af et kobberbaseret produkt eller et nyt fiberprodukt kunne være utilstrækkelig til at resultere i et effektivt prispres på SMP-udbyderen, bør den nationale tilsynsmyndighed have mulighed for at definere et effektivt anker. Det kan være en kombination af ankre (kobber og VHC-net) eller den nationale tilsynsmyndighed kan definere en portefølje af regulerede produkter, der er tilstrækkeligt repræsentative for forbrugernes efterspørgsel og netværksarkitekturen, som et anker. Det regulerede produkts tekniske ydeevne bør begrænses til, hvad der er nødvendigt for at resultere i en påvist detailprisbegrænsning. Den nationale tilsynsmyndighed bør derfor fastsætte de tekniske karakteristika ved det virtuelle eller aktive ankerprodukt eller -produkter med henblik på at sikre, at prisfleksibiliteten bevares for andre VHC-netbaserede produkter med højere ydeevne.
- (30) For at vurdere om adgangssøgende økonomisk kan replikere et tilbud fra efterfølgende omsætningsled fremsat af den SMP-udbyder, der bruger det regulerede engrosinput, som er tilgængeligt, i de tilfælde hvor der ikke pålægges engrosprisregulering, bør den nationale tilsynsmyndighed udføre en økonomisk replikabilitetstest. En sådan test påvirker ikke efterfølgende prisklemmetest, der anvendes i henhold til konkurrencereglerne af Kommissionen eller nationale kompetente myndigheder eller begge.
- (31) Endvidere kan de nationale tilsynsmyndigheder om nødvendigt også anvende en forudgående prisklemmetest på regulerede engrosinput, navnlig: i) ved langsigtet prisfastsættelse og mængderabatter eller ii) for at sikre et passende økonomisk rum mellem de forskellige regulerede engrosinput. De nationale tilsynsmyndigheder bør på forhånd specificere den metode, de vil bruge til gennemførelsen af disse test. Vejledningen i denne henstilling om den økonomiske replikabilitetstest bør ikke finde anvendelse i sådanne tilfælde.
- (32) Formålet med den økonomiske replikabilitetstest er at sikre, i kombination med de andre konkurrencegarantier, at SMP-udbydere ikke misbruger prisfleksibiliteten til at udelukke egentlige og potentielle konkurrenter fra markedet.
- (33) De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre, at margenen mellem den detailpris, som SMP-udbyderen tilbyder, og prisen for VHC-net-engrosinput dækker differensomkostningerne i efterfølgende omsætningsled og en rimelig procentdel af de fælles omkostninger. Hvis engrosprisregulering for VHC-netbaserede engrosinput ikke pålægges SMP-udbyderen, og der implementeres ekstra garantier i overensstemmelse med denne henstilling, kan en mangel på økonomisk replikabilitet påvises ved at vise, at SMP-udbyderens eget efterfølgende detailed ikke kan handle profitabelt på grundlag af den pris i de foregående omsætningsled, som konkurrenterne betaler til SMP-udbyderens foregående omsætningsled (»EEO«-test – »Equally Efficient Operator«). Brugen af EEO-standarden gør det muligt for de nationale tilsynsmyndigheder at støtte SMP-udbydernes investeringer i VHC-net og giver incitament til innovation i VHC-netbaserede tjenester.
- (34) Muligheden for at anvende en justering for stordriftsfordele på den økonomiske replikabilitetstest bør anvendes, når særlige markedsforhold berettiger det. Det kan især være tilfældet, hvor det tidligere ikke er lykkedes at få adgang til markedet eller udvide det, eller hvor der forekommer meget betydelige ubalancer med hensyn til stordriftsfordele mellem SMP-udbyderen og dennes konkurrenter. I sådanne tilfælde bør de nationale tilsynsmyndigheder fastsætte justeringsfaktoren omhyggeligt for at sikre, at der er realistiske udsigter for effektiv konkurrencemæssig markedsadgang og økonomisk replikabilitet.
- (35) Den nationale tilsynsmyndighed bør i sin afgørelse om forpligtelserne efter gennemførelsen af en markedsanalyse forudgående udarbejde og offentliggøre den fremgangsmåde og de parametre, som den vil bruge ved udførelsen af den forudgående økonomiske replikabilitetstest. Den nationale tilsynsmyndighed kan udføre denne test, inden SMP-udbyderen lancerer et nyt detailtilbud, f.eks. hvis den nationale tilsynsmyndighed finder det formålstjenligt at koordinere tidspunktet for den økonomiske replikabilitetstest med den tekniske replikabilitetstest, såfremt den også udføres inden lanceringen. Den nationale tilsynsmyndighed behøver ikke at foretage testen for hvert nyt detailtilbud, men kun i forbindelse med flagskibsprodukter, som fastlægges af den nationale tilsynsmyndighed. En national tilsynsmyndighed kan gennemføre testen: i) på eget initiativ, f.eks. i de indledende faser af gennemførelsen af en foranstaltning, der tillader prisfleksibilitet på VHC-net (især hvor der tidligere var indført regulerede engrospriser for adgang), eller ii) for at reagere på ændringer i markedsstrukturen, f.eks. som resultat af teknologisk udvikling.

- (36) Den økonomiske replikabilitetstest kan anvendes på enten: i) individuelle produkter, som enten kan være pakkertilbud (der også kan omfatte ikkeregulerede produkter) eller selvstændige produkter, f.eks. et tilbud på internet alene, eller ii) en produktportefølje, som er et sæt individuelle produkter. En porteføljetilgang giver SMP-udbyderen mere fleksibilitet i prisfastsættelsen af de individuelle produkter og kan bedre afspejle markedsforholdene, f.eks. i medlemsstater med åbne VHC-netmarkeder, hvor konkurrencen i de relevante segmenter af produktmarkedet hovedsagelig vedrører et specifikt sæt detailprodukter i hvert segment. I medlemsstater med mindre åbne VHC-netmarkeder, som er kendetegnet ved en høj grad af koncentration eller en meget høj grad af markedsstyrke hos SMP-udbyderen eller begge dele, er porteføljetilgangen dog muligvis ikke hensigtsmæssig. De nationale tilsynsmyndigheder bør under alle omstændigheder drøfte omfanget og arten af en forudgående økonomisk replikabilitetstest med de berørte udbydere og, afhængigt af de nationale forhold, om udbyderne bør overveje at gennemføre testen inden den faktiske lancering af et eller flere detailprodukter.
- (37) Den økonomiske replikabilitetstest, der fastlægges på forhånd af den nationale tilsynsmyndighed, bør være tilstrækkelig detaljeret og indeholde mindst et sæt af relevante parametre for at sikre forudsigelighed og den nødvendige gennemsigtighed for udbyderne. De nationale tilsynsmyndigheder bør anvende en udvidet model for langsigtede differensomkostninger, LRIC+-modellen, samtidig med at de tager SMP-udbyderens auditerede omkostninger i efterfølgende omsætningsled i betragtning. De bør også vurdere fortjenstmargenen på de mest relevante detailprodukter, herunder bredbåndstjenester (flagskibsprodukter), sammenlignet med det regulerede VHC-netbaserede adgangsinput, der er mest anvendt, eller som er identificeret. Dette bør ske i henhold til en fremskuende metode som det mest relevante til at kunne levere detailprodukterne i den pågældende markedsanalyseperiode. Udformningen af den test, der anvendes til SMP-udbyderens auditerede omkostninger i efterfølgende omsætningsled, og kun på flagskibsprodukter, bør have til formål at sikre, at investeringer i VHC-net og effekten af den anbefalede prisfleksibilitet ikke hæmmes af denne garanti. For at forhindre krydssubsidiering mellem forskellige produkter i en pakke eller portefølje kan de nationale tilsynsmyndigheder ikke kun udføre en etniveautest, dvs. mellem detailtjenesterne og det mest relevante VHC-baserede adgangsinput for de adgangssøgende (f.eks. fiber til gadeskabet eller virtuel ubundet adgang), men de nationale tilsynsmyndigheder bør også have mulighed for at udsætte hvert relevant engrosinput for en økonomisk replikabilitetstest, følgelig kan der finde adskillige etniveautest sted for ét detailprodukt og forskellige relevante engrosinput. Et nyt VHC-netbaseret adgangsinput kan imidlertid med tiden få større relevans (f.eks. ubundet fiber ved den optiske fordele). I så tilfælde bør den økonomiske replikabilitetstest gennemføres med henvisning til det nye input i stedet for det tidligere mest brugte input. Hvis nationale konkurrenceforhold viser en forskel mellem geografiske områder, hvad angår det anvendte VHC-netbaserede adgangsinput (f.eks. mellem landområder og tætbefolkede områder), bør de nationale tilsynsmyndigheder variere testen ud fra de specifikke input, der er fundet mest relevante. I så fald bør den økonomiske replikabilitetstest sigte mod at sikre, at priserne på flagskibsdetailtjenester giver konkurrenterne tilstrækkelig økonomisk rum i forhold til prisen eller priserne på de vigtigste SMP-engrosprodukter for adgang, der kan anvendes til at producere dem i hvert geografisk differentieret område.
- (38) Der kan være nationale tilsynsmyndigheder, der ikke kan finde de konkurrencemæssige garantier som er omtalt i betragtning 27 i nærværende henstilling i hele det afgrænsede markedsområde. Hvis den nationale tilsynsmyndighed ikke kan konkludere, at de forskellige konkurrencevilkår er stabile over tid og er af en sådan art, at de kan berettige, at der defineres subnationale markeder, bør de nationale tilsynsmyndigheder ikke desto mindre overveje at reagere på disse divergerende konkurrencevilkår ved at anvende differentierede forpligtelser. Den slags differentierede forpligtelser kan f.eks. nøjes med at ophæve engrosprisreguleringen i de områder, hvor der er de nødvendige konkurrencemæssige garantier. Hvis en national tilsynsmyndighed mener, at de konkurrence- og reguleringsmæssige forhold er af en sådan art, at SMP-udbyderen er tilstrækkeligt begrænset i sin prisfastsættelse, kan den nationale tilsynsmyndighed afstå fra at pålægge prisregulering med hensyn til VHC-netbaserede engrosprodukter.

KONSEKVENTE TILGANGE TIL PRISKONTROLFORPLIGTELSE

- (39) Hvis betingelserne for prisfleksibilitet ikke er opfyldt, og hvis det er berettiget at pålægge regulerede engrospriser for adgang, bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at omkostningsberegningemetoden giver et klart incitament til investeringer gennem forudsigelige og stabile regulerede priser.
- (40) Omkostningsdækning er et nøgleprincip, der sikrer, at udbyderne både kan få dækket de omkostninger, de reelt har afholdt, og få et passende afkast af den investerede kapital.
- (41) En omkostningsberegningemetode, som giver det rigtige »build or buy«-signal, rammer en passende balance mellem statisk effektivitet og dynamisk effektivitet. Statisk effektivitet betyder, at der sikres effektiv adgang. Dynamisk effektivitet betyder, at der sikres tilstrækkelige incitament til at investere og især til at udbrede VHC-net og dermed levere nye, hurtigere bredbåndstjenester af bedre kvalitet.

- (42) Den anbefalede omkostningsberegningsmetode bør sikre gennemsigtighed og sammenhæng i hele EU, samtidig med at det sikres, at specifikke nationale forhold afspejles. I den forbindelse er vejledningen om metoder til beregning af omkostninger i henstilling 2013/466/EU i vid udstrækning blevet fulgt af de nationale tilsynsmyndigheder, og hovedprincipperne i denne metode er fortsat relevante, herunder tages der behørigt hensyn til aktuelle og forudsigelige særlige økonomiske forhold. Vejledningen bør derfor tilpasses, navnlig for at afspejle den gradvise overgang til VHC-net.
- (43) Omkostningsberegningsmetoden BU LRIC+ (udvidet bottom-up-model for langsigtede differensomkostninger) opfylder bedst disse betingelser for prissættelse af engrosadgangstjenester på de pågældende markeder. Denne metode modellerer differensomkostningerne (herunder irreversible omkostninger) og driftsomkostninger afholdt af en hypotetisk effektiv udbyder ved levering af alle adgangstjenester og tilføjer en mark-up til ren dækning af de fælles omkostninger. BU LRIC+-metoden gør det således muligt at få dækket alle de omkostninger, som rent faktisk er afholdt.
- (44) BU LRIC+-metoden beregner de aktuelle omkostninger på et fremadrettet grundlag (dvs. baseret på moderne teknologier, forventet efterspørgsel osv.), som en effektiv netudbyder skulle afholde for at konstruere et moderne VHC-net i dag, og som kan tilbyde alle disse tjenester. BU LRIC+ giver derfor de effektive og pålidelige signaler for adgang.
- (45) Hvor kabelnet, fibernet (fiber til hjemmet »FTTH« eller fiber til bygningen »FTTB«) og i mindre omfang trådløse net konkurrerer med kobbernet, reagerer SMP-udbydere typisk ved at opgradere deres kobbernet og efterhånden udskifte dem med VHC-net. Eftersom udbydere i dag ikke ville etablere et kobbernet, beregner BU LRIC+-metoden derfor de aktuelle omkostninger ved at udbrede et moderne, effektivt VHC-net.
- (46) Et sådant effektivt VHC-net vil kunne nå de mål, der er fastsat i afgørelse (EU) 2022/2481. I praksis vil et moderne og effektivt VHC-net generelt være et FTTH-net.
- (47) En vurdering af aktiverne i et VHC-net baseret på aktuelle omkostninger afspejler bedst den underliggende konkurrence og især aktivernes replikabilitet.
- (48) Til forskel fra aktiver såsom det tekniske udstyr og transmissionsmidlet (f.eks. fiber) er anlægsaktiver (dvs. kabelkanaler, graverender og master) aktiver, som med stor sandsynlighed ikke replikeres. Den teknologiske udvikling, konkurrenceniveauet og detailefterspørgslen forventes ikke at tillade, at alternative udbydere udvikler en parallel anlægsinfrastruktur, i det mindste ikke hvor de oprindelige anlægsaktiver kan genanvendes til et VHC-net.
- (49) Regulatory Asset Base (»RAB«), som svarer til de anlægsaktiver, bør ikke vurderes til genanskaffelsesprisen, men til de omkostninger, der er registreret i SMP-udbyderens reviderede lovpligtige regnskaber, fratrukket afskrivningerne. De omkostninger, der tages i betragtning, bør være veldokumenterede og klart forbundet med udgifter til anlægsaktiver. I den forbindelse vil der blive taget hensyn til aktivets medgåede levetid og dermed til de omkostninger, som den regulerede SMP-udbyder allerede har dækket. Denne tilgang sender signaler om effektiv markedsadgang og »build or buy«-beslutninger og undgår risiko for en overdækning af omkostninger, navnlig for genanvendelig oprindelig anlægsinfrastruktur. Overdækning af omkostninger ville ikke være berettiget for at sikre en effektiv adgang og bevare investeringsincitamentene, da etableringsmuligheden ikke er økonomisk gennemførlig for denne kategori af aktiver.
- (50) Indekseringsmetoden bør anvendes til at beregne den slags afskrevne omkostninger. Denne metode foretrækkes, fordi den er praktisk anvendelig, robust og gennemsigtig. Den er baseret på: i) historiske data om udgifter, akkumuleret nedskrivning og salg af aktiver, i det omfang at de er tilgængelige i den regulerede SMP-udbyders lovpligtige og forskriftsmæssige regnskaber og årsrapporter, og ii) på et offentligt tilgængeligt prisindeks, f.eks. detailpristallet.
- (51) Derfor bør RAB, svarende til de anlægsaktiver, sættes til den forskriftsmæssigt bogførte værdi, efter fradrag af den akkumulerede afskrivning på beregningstidspunktet og indekseret ud fra et passende prisindeks, f.eks. detailpristallet. For nye anlægsaktiver vil både nettoafskrivningen og detailpristallet være nul eller tæt på nul, eftersom ingen eller kort tid er gået siden udrulningen.

- (52) Initial-RAB vil derefter blive fastfrosset og fremskrevet fra én reguleringsperiode til den næste for at sikre, at når først et anlægsaktiv er fuldstændig afskrevet, indgår dette aktiv ikke længere i initial-RAB, hvorfor det heller ikke repræsenterer en udgift for den adgangssøgende, ligesom det heller ikke længere er en udgift for SMP-udbyderen. Denne tilgang vil yderligere sikre tilstrækkelig godtgørelse til SMP-udbyderen og samtidig reguleringsmæssig sikkerhed til SMP-udbyderen og den adgangssøgende over tid.
- (53) Der kan anvendes en alternativ tilgang i situationer, hvor den nationale tilsynsmyndighed har fastslået, at indekseringsmetoden ville være uhensigtsmæssig, navnlig hvis SMP-udbyderens historiske optegnelser er upålidelige. I sådanne tilfælde kan det RAB, der svarer til de genanvendelige oprindelige anlægsaktiver, vurderes efter de aktuelle omkostninger justeret for afskrivninger over aktivernes levetid. Den nationale tilsynsmyndighed bør sikre, at den anvendte værdiansættelsesmetode er af en sådan art, at anlægsinfrastrukturaktiver generelt ikke vil blive replikeret.
- (54) Prisfastsættelsen for adgang til nyetableret anlægsinfrastruktur hos SMP-udbyderen til udbredelse af VHC-net for alternative udbydere kan have en indvirkning på SMP-udbyderens incitament til at etablere ny anlægsinfrastruktur med tilstrækkelig kapacitet til at rumme alternative net. Hvis SMP-udbyderens nye anlægsinfrastruktur er blevet etableret inden for markedets geografiske anvendelsesområde eller inden for de klart afgrænsede områder inden for markedets geografiske anvendelsesområde, og hvis infrastrukturen eksisterer side om side med den oprindelige anlægsinfrastruktur, bør de nationale tilsynsmyndigheder fastsætte individuelle priser for adgang til de nyetablerede anlægsaktiver, der finder anvendelse inden for det pågældende område. I princippet bør anlægsinfrastruktur, som blot repareres, renoveres eller vedligeholdes ikke betragtes som nyetableret. Prisen for adgang til den nyetablerede anlægsinfrastruktur bør afspejle de nuværende markedsvilkår og bør baseres på SMP-udbyderens fulde faktiske omkostninger, så længe der sikres streng ikkediskrimination med hensyn til vilkårene og betingelserne for adgang til en sådan infrastruktur. Denne tilgang vil give de rette incitamenter til at investere i ny anlægsinfrastruktur. Alt efter markedsforsholdene kan opførelsen af en betydelig ny anlægsinfrastruktur desuden udgøre en investeringsmæssig risikoprofil for SMP-udbyderen, der er højere end den risikoprofil, der er forbundet med genanvendelsen af den oprindelige anlægsinfrastruktur. Denne risikoprofil vil indebære risici i form af påløbne omkostninger og forventede indtægter. De nationale tilsynsmyndigheder bør nøje vurdere de relevante markedsforshold og, hvor det er relevant, belønne den højere og kvantificerbare investeringsmæssige risikoprofil ved hjælp af en (højere) risikopræmie.
- (55) Antallet af aktive kobberlinjer er faldende, fordi kunderne skifter til kabel-, fiber- eller mobilnet. Modellering af et enkelt effektivt VHC-net til kobber- og VHC-netbaserede adgangsprodukter vil neutralisere den inflationære effekt, som opstår, når der udformes et kobbernet, hvor de faste netomkostninger skal fordeles over et faldende antal aktive kobberlinjer. Det er mulig gradvist at overføre trafikmængden fra kobber til VHC-net ved at etablere — og overgå til — VHC-net. Kun den trafik, der flytter til andre infrastrukturer (f.eks. kabel, mobil), kan medføre en stigning i enhedsomkostningerne.
- (56) I lyset af princippet om teknologisk neutralitet og forskelle i nationale forhold behøver de nationale tilsynsmyndigheder en tilstrækkelig fleksibilitet for at modellere denne type effektive VHC-net. VHC-nettet kan derfor være baseret på en hvilken som helst af forskellige adgangsteknologier og nettopologier, som udbyderne har adgang til med henblik på udrulning af et VHC-net.
- (57) Et FTTH- eller FTTB-net kan anses for at være den typiske form for et moderne og effektivt VHC-net. I henhold til denne tilgang bør de omkostninger, der beregnes for VHC-nettet, justeres, så de afspejler de forskellige egenskaber ved et kobbernet, hvor det er nødvendigt at fastsætte engrosprisen for adgang til kobbernettet. Til dette formål bør de nationale tilsynsmyndigheder vurdere omkostningsforskellen mellem et adgangsprodukt baseret på et VHC-net og et adgangsprodukt baseret på kobber ved at foretage de relevante justeringer af nettet i den VHC-netbaserede model.
- (58) Hvis topologien for VHC-nettet, som skal modelleres, er forskellig fra kobbernettet i en sådan grad, at justeringen af den VHC-netbaserede anlægsmodel ikke er mulig, kunne de nationale tilsynsmyndigheder finde kobberprisen ved at udforme et supplerende net, hvor to parallelle net (kobber- og fibernet) i et vist omfang deler det samme anlægsinfrastrukturnet. I henhold til denne tilgang neutraliseres inflationsvirkningen for anlægsaktiver, fordi de modellerede kobber- og fibernet er fælles om brugen af disse aktiver, og enhedsomkostningerne for disse aktiver forbliver derfor stabile. Med undtagelse af anlægsaktiver kan modellering af to parallelle net (kobber og fiber) dog stadig føre til en inflationsvirkning for kobberaktiver på grund af den faldende trafik på kobbernettet.

LANGSIGTET PRISFASTSÆTTELSE FOR ADGANG OG MÆNGDERABATTER

- (59) Mængderabatter og langvarige aftaler om prisfastsættelse for adgang kan være vigtige værktøjer til at fremme investeringer i VHC-net, især hvor udbredelsen blandt forbrugerne stadigvæk er lav. Nationale tilsynsmyndigheder kan acceptere mængderabatter og langvarige aftaler om prisfastsættelse for adgang mellem SMP-udbydere og deres egne aftagervirksomheder, hvis de ikke udelukker effektive konkurrenter fra markedet (herunder fra konkurrence på infrastrukturen) og ikke underminerer effektive konkurrenters eksisterende markedsposition. Dette er tilfældet, hvis de mængderabatter og langvarige aftaler om prisfastsættelse for adgang mellem SMP-udbydere og deres eget efterfølgende detailed, ikke er bedre den rabat eller de aftaler, der i god tro tilbydes adgangssøgende tredjeparter.

TILSTRÆKKELIG BELØNNING AF INVESTERINGSRISIKOEN VED NYE VHC-NETPROJEKTER

- (60) De vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger («WACC») bør afspejle den aktuelle markedssituation. Hvis de gældende WACC ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til de aktuelle økonomiske forhold, kan det være relevant at ajourføre de gældende WACC og dermed sikre de relevante makroøkonomiske parametre for de gældende WACC.
- (61) Det på forhånd tilladte kapitalafkast af investering i VHC-net bør balancere mellem, at der på den ene side gives tilstrækkelige incitamenter til, at udbydere vil investere (hvilket kræver et tilstrækkeligt højt afkast), og at man på den anden side fremmer allokativ effektivitet, vedvarende konkurrence og maksimal forbrugernytte (hvilket kræver et behersket afkast).
- (62) I tilfælde af forpligtelser til priskontrol med hensyn til engrosprodukter for adgang på VHC-net på et bestemt marked bør det tilladte regulerede afkast på passende vis afspejle både omkostningerne ved at etablere nettet og den risiko, som SMP-udbyderen påtager sig på investeringstidspunktet. Hvis den yderligere og kvantificerbare risiko ved at investere i nye VHC-net ikke afspejles tilstrækkeligt, vil investoren holde investeringerne tilbage, hvilket er til skade for slutbrugerne og den overordnede konnektivitet i samfundet.
- (63) Etableringen af VHC-net, navnlig i landområder og tyndt befolkede områder, indebærer, at der skal foretages betydelige kapitalinvesteringer, idet de forventede afkast vil strække sig langt ud i fremtiden, hvilket øger eksponeringen for risici på efterspørgselsiden. Efterspørgslen efter avancerede tjenester som dem, der muliggøres af VHC-net, vil sandsynligvis også være mere følsom over for ændringer i husstandsindkomsterne. Som følge heraf vil investeringer i VHC-net sandsynligvis udsætte udbydere for større risici sammenlignet med deres investeringer i oprindelige infrastrukturer.
- (64) SMP-udbydere, der investerer i særskilte VHC-netbaserede projekter, kan stå over for en lang række mulige risici. Disse risici kan variere betydeligt mellem de enkelte projektyper og geografiske områder. Under hensyntagen til dette bør de nationale tilsynsmyndigheder anerkende den yderligere risiko for hvert projekt, der gennemføres af SMP-udbyderen. Disse overvejelser kan i princippet føre til, at der anvendes flere risikopræmier, dvs. en præmie for hvert enkelt VHC-netbaseret projekt, eller en fælles risikopræmie, såfremt projekterne er tilstrækkeligt sammenlignelige. Det vil være op til den nationale tilsynsmyndighed at afgøre, om en enkelt fælles risikopræmie i tilstrækkelig grad dækker forskellene inden for hvert område, eller om flere risikopræmier bør anvendes på samme tid. Uanset den valgte tilgang resulterer tilføjes af den projektspecifikke risikopræmie til de gældende WACC i projektspecifikke WACC.
- (65) Risikopræmien bør, hvor det er relevant, anvendes ud over de gældende WACC for at sikre størst mulig gennemsigthed. Denne tilgang går ud på at understrege, at risikopræmien kun omfatter og belønner den specifikke yderligere og kvantificerbare risiko i den pågældende situation.
- (66) Der bør foretages en vurdering af de projektspecifikke WACC på investeringstidspunktet for at sikre stabilitet og sammenhæng for SMP-udbyderen. Risici og usikkerheder ændrer sig over tid og kan derfor ændre den nationale tilsynsmyndigheds opfattelse af den risikopræmie, der skal gælde for det specifikke projekt.
- (67) For at sikre, at investorer belønnes for den risiko, der tages på investeringstidspunktet, bør de nationale tilsynsmyndigheder give mulighed for en stabil risikopræmie for det specifikke projekt over en tilstrækkelig lang periode.

MIGRERING

- (68) Denne henstilling har også til formål at vejlede de nationale tilsynsmyndigheder om anvendelsen af artikel 81 i direktiv (EU) 2018/1972 i situationer, hvor alle de oprindelige kobberabonnentledninger lukkes ned, og slutbrugerne migreres til et VHC-net. Henstillingen omhandler ikke trinvis opgraderinger af kobbernet.
- (69) Med direktiv (EU) 2018/1972 blev der indført et mål om at fremme konnektivitet og adgang til samt udbredelse af VHC-net, og det anføres i direktivet, at uberettigede forsinkelser i migreringen til VHC-net bør undgås. Derfor giver artikel 81 i direktiv (EU) 2018/1972 mulighed for at ophæve adgangspligtelserne på kobbernettet for at muliggøre dets nedlukning. Denne artikel bør anvendes på en måde, der gør migreringen og nedlukningen af kobber så gnidningsløs og hurtig som muligt, samtidig med at den effektive konkurrence bevares.
- (70) Når betingelserne i artikel 81, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972 er opfyldt, og en relevant anmeldelsesfrist er overholdt, kan adgangspligtelserne på kobbernettet ophæves for at give mulighed for nedlukning. For at tilskynde til migrering kan visse regulerende forpligtelser desuden allerede lempes, inden adgangspligtelserne er ophævet fuldt ud. En forudsætning for lempelsen af visse adgangspligtelser er, at slutbrugere og adgangssøgende, som lempelsen vil få indvirkning på, bør have effektiv adgang til produkter på VHC-net, der udgør passende alternativer til de produkter, der leveres via det oprindelige net, i overensstemmelse med artikel 81, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972. Når en sådan adgang er reelt etableret, bør der tilskyndes til migrering, og nedlukningen bør tillades inden for en rimelig periode. Den femårige varighed, der anbefales i Kommissionens henstilling 2010/572/EU⁽¹⁴⁾, svarer ikke længere til den hastighed, hvormed udrulningen af VHC-net og migreringen fra kobber til disse net foregår. Den bør derfor nedbringes til en periode mellem to og tre år, og i visse situationer til en endnu kortere periode på baggrund af de nationale forhold.
- (71) De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre adgangen til alternative produkter leveret via VHC-net af mindst samme kvalitet som dem, der blev leveret via det oprindelige net på grundlag af artikel 73 i direktiv (EU) 2018/1972. Engrosadgangsprodukter, der leveres via et VHC-net på et kommercielt grundlag eller af en anden udbyder end SMP-udbyderen, kan afhængigt af deres egenskaber og betingelserne for deres udbud betragtes som et relevant alternativ til engrosadgangsprodukter, der leveres via det oprindelige net.
- (72) Som led i den gradvise lempelse af de regulerende forpligtelser, inden alle forpligtelser er blevet ophævet, tilskynder en kommerciel lukning af det oprindelige net til migrering og kan udgøre et relevant mellemliggende skridt hen mod den fulde nedlukning.
- (73) Forudsigelighed er en afgørende faktor for at sikre gunstige rammer for investeringer i udrulning af VHC-net. Den anbefalede omkostningsberegningsmetode bidrager til dette mål ved helt eller delvist at neutralisere inflationsvirkningen af slutbrugernes migrering fra oprindelige net til VHC-net på engrospriserne for adgang til kobber.
- (74) Når en nedlukningsplan er blevet anmeldt af SMP-udbyderen af det oprindelige net i overensstemmelse med artikel 81, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/1972, og hvis de betingelser, der er fastsat i henhold til artikel 81, stk. 2, i nævnte direktiv, er opfyldt i et givet område, vil eksistensen af en gennemsigtig tidsplan og betingelser for nedlukningsprocessen sikre forudsigelighed for alle interessenter. Som led i den gradvise lempelse af de regulerende forpligtelser inden den fuldstændige ophævelse af disse forpligtelser i forbindelse med nedlukningen af kobbernettet kan de nationale tilsynsmyndigheder tage hensyn til inflationsvirkningen af kundernes migrering fra kobber til VHC-net på omkostningerne forbundet med kobbernettet. De nationale tilsynsmyndigheder kan gøre dette ved at tillade SMP-udbyderen at hæve priserne på engrosprodukter for adgang til kobber i områder, hvor engros- og detailkunder på kobbernettet reelt har mulighed for at migrere til et VHC-net. Dette vil gøre det muligt at tage hensyn til den økonomiske ineffektivitet, der følger af at opretholde to net parallelt, med henblik på at tilskynde SMP-udbyderen af det oprindelige net til at fremlægge en nedlukningsplan og reelt indlede nedlukningen så hurtigt som muligt. Ved potentielt at bringe kobberpriserne tættere på priserne på VHC-nettet vil slutbrugere og adgangssøgende blive tilskyndet til at migrere til VHC-nettet, inden tjenesterne på det oprindelige net lukkes ned.

⁽¹⁴⁾ Kommissionens henstilling 2010/572/EU af 20. september 2010 om reguleret adgang til næste generation af accesnet (NGA-net) (EUT L 251 af 25.9.2010, s. 35).

- (75) Denne prisstigning bør være en overgangsforanstaltning, som er omfattet af bindende tilsagn fra SMP-udbyderen, der kan håndhæves, om at lukke kobbernettet, og som kun finder anvendelse i områder, hvor anmeldelsesfristen for kobbernedlukningen er begyndt. Den nationale tilsynsmyndighed bør sikre, at anvendelsen af prisstigningen ikke forlænges som følge af unødige forsinkelser i gennemførelsen af nedlukningsplanen. De nationale tilsynsmyndigheder kan med henblik herpå f.eks. overveje sanktioner eller en tilbagebetalingsmekanisme. Hvis en sådan foranstaltning gennemføres, bør den ledsages af tilstrækkelige garantier for at bevare konkurrencen, som fremført i punkt 81 i denne henstilling.
- (76) Selv om de fremmer en lempelse eller en fuldstændig ophævelse af de regulerende forpligtelser, når markedsudviklingen berettiger det, bør de nationale tilsynsmyndigheder fortsat være opmærksomme, overvåge markedsudviklingen og gribe ind, når der er grund til det, for at tilgodese konkurrencen, det indre marked og slutbrugernes interesser.
- (77) Henstilling 2010/572/EU og 2013/466/EU bør ikke længere have virkning, og denne henstilling bør i stedet finde anvendelse. Dette skyldes de tendenser i markedsvilkårene, der er observeret siden vedtagelsen af disse henstillinger, samt ikrafttrædelsen af direktiv (EU) 2018/1972 —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

ANVENDELSESOMRÅDE

1. Der hvor de nationale tilsynsmyndigheder inden for rammerne af markedsanalyseprocedurerne udført i henhold til artikel 64 og 67 i direktiv (EU) 2018/1972 afgør, at der ikke er tilstrækkelig konkurrence på et marked, som er nævnt i punkt 7 i denne henstilling, og udpeger virksomheder, som hver for sig eller i fællesskab har en stærk markedsposition (»SMP«) på dette marked (som SMP-udbyder(e)), bør de vurdere, hvilke forholdsmæssige og passende forpligtelser der skal pålægges i henhold til artikel 68 i direktiv (EU) 2018/1972.
2. Denne henstilling vedrører anvendelsen af forpligtelserne som omtalt i artikel 68, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/1972 og fastsætter en fælles tilgang for at fremme en sammenhængende og effektiv gennemførelse af disse med hensyn til oprindelige net og VHC-net, i den udstrækning de giver mulighed for at levere bredbåndstjenester.
3. Denne henstilling vedrører ikke situationer, der berettiger ophævelsen af regulerende forpligtelser, i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/1972, navnlig:
  - a) hvor SMP-udbyderen har givet saminvesteringstilsagn til nye VHC-net (jf. artikel 76 i direktiv (EU) 2018/1972)
  - b) hvor SMP-udbyderen er en udbyder, der kun er aktiv på engrosmarkedet (jf. artikel 80 i direktiv (EU) 2018/1972).
4. De nationale tilsynsmyndigheder bør i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv (EU) 2018/1972 i det enkelte tilfælde tage behørigt hensyn til disse kommercielle aftaler og samarbejdsaftaler, der kan bidrage til etablering af VHC-net, ved at diversificere investeringsrisikoen, samtidig med at der skabes mulighed for bæredygtig konkurrence på markederne i det efterfølgende omsætningsled.
5. Uanset om der er afgivet saminvesteringstilsagn i henhold til artikel 76 i direktiv (EU) 2018/1972, bør den nationale tilsynsmyndighed også tage behørigt hensyn til eksistensen af samarbejdsaftaler, når den overvejer at pålægge SMP-udbydere eventuelle regulerende forpligtelser. Dette er især tilfældet, når SMP-udbyderen giver retligt bindende tilsagn i henhold til artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972 om adgangsbetingelser, herunder samarbejdsaftaler. Navnlig på områder, hvor der er indgået retligt bindende tilsagn i henhold til artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972, som giver tredjeparter adgang til et VHC-net, bør de nationale tilsynsmyndigheder vurdere, om de vilkår og betingelser, som SMP-udbyderen foreslår, kan betragtes som fair og rimelige, og om tilsagnene kan opretholde konkurrencen. Hvis dette er tilfældet, bør de nationale tilsynsmyndigheder overveje at overvåge virkningerne af disse tilsagn og afholde sig fra at indføre indgribende foranstaltninger, navnlig forpligtelser vedrørende priskontrol. Den slags priskontrolforpligtelser bør kun overvejes af de nationale tilsynsmyndigheder, hvis de er nødvendige for at løse betydelige konkurrenceproblemer, der eksisterer på nuværende tidspunkt, eller som efterfølgende kan opstå på markedet.

6. På samme måde bør de nationale tilsynsmyndigheder, hvor det er relevant, tage kommercielle aftaler i betragtning, når de vurderer de konkurrencemæssige dynamikker på et bestemt engrosmarked, herunder de aftaler som SMP-udbyderen ikke er en del af. Den slags aftaler kan føre til den konklusion, at et bestemt engrosmarked ikke længere skal underkastes forhåndsregulering, hvis aftalerne:
  - a) er indgået på et varigt grundlag
  - b) er bæredygtige og
  - c) styrker de konkurrencemæssige dynamikker.
7. Principperne i denne henstilling finder anvendelse på engrosmarkedet for lokal netadgang på et fast sted (markeds 1 i henstilling (EU) 2020/2245). Principperne i denne henstilling finder endvidere anvendelse på andre engrosmarkeder for fast netadgang udpeget af de nationale tilsynsmyndigheder, som ikke er omhandlet i henstilling (EU) 2020/2245, men som kan forhåndsreguleres og dækker f.eks. følgende netlag:
  - a) adgang til anlægsinfrastruktur
  - b) ubundet adgang til kobber- og fiberabonntledninger eller delstrækninger af kobberabonntledninger
  - c) virtuel netadgang
  - d) bredbåndstilslutninger (bitstrømstjenester) via kobber-, koaksialkabel- og fibernet.
8. Denne henstilling finder ikke anvendelse på engrosmarkedet for dedikeret kapacitet (markeds 2 i henstilling (EU) 2020/2245), medmindre og i det omfang adgangen til anlægsinfrastruktur reguleres på grundlag af en konstatering af en stærk markedsposition på dette marked.

DEFINITIONER

9. Med henblik på denne henstilling finder de relevante definitioner i artikel 2 i direktiv (EU) 2018/1972 anvendelse.

Endvidere forstås ved:

- a) »bottom-up-modelleringsstilgang«: en tilgang, som udvikler en omkostningsmodel med udgangspunkt i den forventede efterspørgsel ud fra abonnenter og trafik, og som derefter udformer det effektive net, som er nødvendigt for at dække den forventede efterspørgsel, og vurderer de dermed forbundne omkostninger ved hjælp af en teoretisk netmodel med det formål at beregne omkostningerne på grundlag af et effektivt net ved brug af den nyeste teknologi til storskalanet
- b) »anlægsinfrastruktur«: fysiske infrastrukturaktiver og andre faciliteter, der giver mulighed for at huse elementer af elektroniske kommunikationsnet, navnlig bygninger eller adgangsveje til bygninger, bygningskabler, herunder ledninger, antenner, tårne og andre støttekonstruktioner, pæle, master, kabelkanaler, ledningskanaler, inspektionskamre, mandehuller og gadeskabe
- c) »kommerciel lukning«: det trin i nedlukningsprocessen, hvor SMP-udbyderen på engros- og detailniveau ophører med at sælge nye adgangsprodukter til den oprindelige netinfrastruktur, der skal lukkes ned
- d) »fælles omkostninger«: delte omkostninger for produkter eller tjenester, der fremstilles i fællesskab, og som ikke kan tilskrives et bestemt produkt eller en bestemt tjeneste
- e) »aktuelle omkostninger«: omkostningerne som følge af vurdering af et aktivs værdi til genanskaffelsesprisen, dvs. udgiften ved at genanskaffe enten det samme aktiv eller et andet aktiv med lignende egenskaber for ydeevne, med plads til slid og effektivitetstilpasninger
- f) »afskrivning«: en metode til fordeling af værdien af et aktiv over aktivets levetid, hvorfor det påvirker profilen for ejeren af aktivets tilladte fortjeneste i en given periode
- g) »omkostninger i efterfølgende omsætningsled«: omkostninger relateret til detailhandel, herunder marketing, kundeerhvervelse, fakturering og andre netomkostninger, som afholdes ud over de netomkostninger, som allerede er inkluderet i engrosadgangstjenesten

- h) »equivalence of inputs (EoI)«: i forbindelse med adgangsprodukter samt accessoriske tjenester og tillægstjenester, som er nødvendige for at levere engrosinput, levering af tjenester og information til interne eller tredjeparts adgangssøgende på samme betingelser og vilkår, herunder pris og kvalitet af serviceniveauer, inden for de samme tidsfrister og brug af de samme systemer og processer og med samme grad af pålidelighed og ydeevne
- i) »equivalence of outputs (EoO)«: levering til adgangssøgende af engrosinput, som — hvad angår funktionalitet og pris — kan sammenlignes med de input, SMP-udbyderen leverer internt til sine egne aftagervirksomheder, selv om disse eventuelt bruger forskellige systemer og processer
- j) »differensomkostninger«: omkostninger, som er direkte forbundet med produktionen af en forretningsforøgelse, dvs. den ekstra udgift, som opstår ved at levere en tjeneste ud over den situation, hvor tjenesten ikke blev leveret, under forudsætning af at alle andre produktionsaktiviteter forbliver uændrede
- k) »nøgleresultatindikatorer (KPI'er)«: indikatorer, som måler præstationsniveauet i leveringen af de relevante engrostjenester
- l) »langsigtede differensomkostninger (LRIC)«: de differensomkostninger, som svarer til en tidshorisont, hvor alle produktionsfaktorer, herunder kapitalgoder, er variable som reaktion på efterspørgselsændringer som følge af ændringer i mængden eller i produktionsstrukturen, og hvor alle investeringer betragtes som variable omkostninger
- m) »mark-up«: det tillæg, som lægges til differensomkostningen ved en specifik tjeneste for at allokere og dække de fælles omkostninger via fordeling over alle de tjenester, for hvilke disse fælles omkostninger er relevante
- n) »nyt detailtilbud«: ethvert nyt detailtilbud af tjenester, herunder tjenestepakker, fra en SMP-udbyder på grundlag af allerede eksisterende eller nye regulerede engrosinput
- o) »forskriftsmæssig bogført værdi«: værdien af et aktiv som opgjort i de auditerede forskriftsmæssige regnskaber i en virksomhed, som dækker faktisk brug af og levetid for aktiverne, som typisk er længere end de værdier, der er opgjort i de lovpligtige regnskaber, og som mere svarer til den tekniske levetid
- p) »Regulatory Asset Base (RAB)«: den samlede kapitalværdi af de aktiver, som anvendes til beregning af omkostningerne for de regulerede tjenester
- q) »genanvendelige oprindelige anlægsaktiver«: de oprindelige anlægsaktiver, som bruges til kobbernet, og som kan genbruges til etablering af et VHC-net
- r) »serviceniveuaftale (SLA)«: forretningsaftaler, ifølge hvilke SMP-udbyderen har pligt til at levere adgang til engrostjenester med et specificeret kvalitetsniveau
- s) »serviceniveaugaranti (SLG)«: en integreret del af en SLA, der specificerer størrelsen af den kompensation, som SMP-udbyderen skal betale, hvis denne leverer engrostjenester med en kvalitet, som er ringere end specificeret i SLA'en
- t) »VHC-netbaserede engrosdrag«: et netlag, hvor adgangssøgende gives adgang til et VHC-baseret net, og hvor der kan leveres adskillige »engrosinput«
- u) »vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger (WACC)«: den værdi i procent, som investoren vil kompenseres for ved en investering
- v) »engrosinput«: et adgangsprodukt, som adgangssøgende behøver for at kunne levere en bredbåndstjeneste til slutbrugere på et detailmarked, og som består af et aktivt eller et passivt produkt eller et virtuelt adgangsprodukt, der giver tilsvarende funktionaliteter som et passivt adgangsprodukts funktionaliteter, som kan leveres via oprindelige kobbernetinfrastrukturer eller VHC-netbaserede infrastrukturer.

GEOGRAFISK SEGMENTERING AF FORPLIGTELSE

10. Hvis de geografiske forskelle i konkurrencevilkårene er utilstrækkelige eller ikke stabile nok til at berettige en afgrænsning af særskilte geografiske markeder, bør de nationale tilsynsmyndigheder, hvor det er berettiget, pålægge differentierede forpligtelser for hvert geografisk område inden for et givet geografisk marked.

11. De kriterier, som de nationale tilsynsmyndigheder kan anvende til geografisk segmentering af forpligtelser, bør være de samme som dem, der anvendes til geografisk segmentering af markeder, idet forskellen kommer til udtryk i graden eller stabiliteten. De bør omfatte antallet af konkurrerende net og deres karakteristika, fordelingen af og tendenserne i markedsandele, priser og adfærdsmønstre.
12. Når de nationale tilsynsmyndigheder differentierer forpligtelserne, fordi forskellene i konkurrencevilkårene ikke er stabile nok til at afgrænse særskilte geografiske markeder, bør de overveje at ajourføre den deraf følgende segmentering periodisk inden for gyldighedsperioden for den markedsanalyse, hvor segmenteringen anvendes. Kriterierne for disse ajourføringer bør være klart defineret i selve markedsanalysen og bør baseres på de samme kriterier som dem, der blev anvendt ved den oprindelige geografiske segmentering af forpligtelser, hvorved der sikres størst mulig forudsigelighed og lige vilkår.

IKKEDISKRIMINATION

Sikring af lige adgang

13. Den sikreste måde at opnå effektiv ikkediskrimination og fremme konkurrence er i princippet at anvende EoI, som sikrer ensartede konkurrencevilkår mellem SMP-udbyderens aftagervirksomheder og adgangssøgende tredjeparter. I de tilfælde hvor de nationale tilsynsmyndigheder overvejer at pålægge SMP-udbydere en forpligtelse vedrørende ikkediskrimination i henhold til artikel 70 i direktiv (EU) 2018/1972, bør de undersøge, om det ville stå i et rimeligt forhold til målet om at kræve, at SMP-udbyderne skal levere relevante engrosinput på et EoI- eller EoO-grundlag.
14. Ved gennemførelsen af en sådan vurdering af proportionaliteten bør den nationale tilsynsmyndighed navnlig tage hensyn til:
  - a) de differensomkostninger og forsinkelser, der er forbundet med overholdelsen som følge af anvendelsen af EoI eller EoO, herunder omkostningerne forbundet med overvågningen af ikkediskriminationen
  - b) den mulige positive effekt ved at undlade at pålægge regulerede engrospriser for adgang på VHC-net
  - c) den mulige positive effekt, som anvendelse af streng ikkediskrimination i form af EoI eller EoO kan have på investeringer i VHC-net, innovation og konkurrence
  - d) SMP-udbyderens eventuelle frivillige tilsagn om at levere engrosinput til adgangssøgende på et EoI- eller EoO-grundlag, under forudsætning af at det frivillige tilbud lever op til betingelserne i denne henstilling
  - e) antallet af SMP-udbydere og deres størrelse
  - f) erfaringer fra de gældende gennemførte standarder.
15. Der hvor det er forholdsmæssigt, bør der anvendes streng ikkediskrimination i form af EoI eller EoO på de(t) mest passende niveau(er) i værdikæden på de engrosinput, som SMP-udbyderen leverer til sine egne aftagervirksomheder. Generelt bør de nationale tilsynsmyndigheder begrunde deres valg af EoI eller EoO på grundlag af det enkelte engrosprodukt under hensyntagen til nationale forhold. Hvis der imidlertid anvendes et enkelt engrosinput i flere detailprodukter, bør beslutningen træffes på grundlag af flere engrosinput.
16. Med hensyn til EoI bør de nationale tilsynsmyndigheder i princippet overveje at indføre dette på det dybest mulige netniveau, hvor konkurrencen vil være effektiv og holdbar på lang sigt. Når der gives adgang til anlægsinfrastruktur i overensstemmelse med punkt 30 til 37 i denne henstilling, bør de nationale tilsynsmyndigheder nøje overveje fordelene og omkostningerne ved at gennemføre EoI for anlægsinfrastruktur, idet de navnlig tager hensyn til, hvordan en sådan foranstaltning kan bidrage til at sikre infrastrukturbaseret konkurrence.
17. De nationale tilsynsmyndigheder bør, hvor der pålægges en forpligtelse vedrørende ikkediskrimination, sikre, at de adgangssøgende kan bruge de relevante systemer og processer med samme grad af pålidelighed og ydeevne som SMP-udbydernes eget senere detailed.

Sikring af teknisk replikabilitet for den vertikalt integrerede SMP-udbyders nye detailtilbud

18. De nationale tilsynsmyndigheder bør af de SMP-udbydere, som er omfattet af en forpligtelse vedrørende ikkediskrimination, kræve, at de adgangssøgende får leveret regulerede engrosinput, som giver disse mulighed for rent faktisk at replikere nye detailtilbud fra SMP-udbyderens efterfølgende detailed fra et teknisk perspektiv. De nationale tilsynsmyndigheder bør navnlig pålægge denne forpligtelse, hvor streng ikkediskrimination baseret på EoI ikke er fuldt implementeret.
19. Til dette formål og for at garantere ensartede konkurrencevilkår mellem SMP-udbyderens efterfølgende detailed og adgangssøgende tredjeparter bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at interne og tredjeparts adgangssøgende har adgang til de samme tekniske og kommercielle informationer vedrørende det relevante regulerede engrosinput, uden at dette påvirker de gældende regler om fortrolig behandling af forretningsoplysninger. Relevante informationer omfatter oplysninger om nye regulerede engrosinput eller ændringer i eksisterende regulerede engrosinput. Disse oplysninger skal gives i overensstemmelse med de frister, som fastsættes fra sag til sag.
20. Ved vurderingen af den tekniske replikabilitet for SMP-udbyderens nye detailtilbud bør den nationale tilsynsmyndighed tage hensyn til:
  - a) om det eller de tilhørende engrosinput for bestilling, levering og fejlretning, som er nødvendige for, at en effektiv udbyder kan udvikle eller tilpasse sine egne systemer og processer for at kunne tilbyde konkurrencedygtige nye detailtjenester, stilles til rådighed for adgangssøgende i en rimelig periode, inden SMP-udbyderen eller dennes senere detailed lancerer sin egen tilsvarende detailtjeneste
  - b) om tilsvarende SLA'er og KPI'er er tilgængelige.
21. Den nødvendige tekniske replikabilitetstest kan udføres af enten SMP-udbyderen eller den nationale tilsynsmyndighed. Hvis SMP-udbyderen selv udfører den tekniske replikabilitetstest, bør den nationale tilsynsmyndighed af SMP-udbyderen kræve, at udbyderen endvidere leverer resultaterne af testen, herunder alle de informationer, som er nødvendige for at påvise, at der er sikret fuld teknisk replikabilitet. Den nationale tilsynsmyndighed bør kræve, at SMP-udbyderen giver meddelelse om det nye detailtilbud med et tilstrækkeligt langt varsel til, at den kan validere resultaterne af testen, så de adgangssøgende kan replikere det relevante detailtilbud rettidigt, hvis de vælger at gøre dette.
22. Hvis den nationale tilsynsmyndighed derimod udfører den tekniske replikabilitetstest, bør den af SMP-udbyderen kræve, at denne med tilstrækkeligt varsel giver den nationale tilsynsmyndighed meddelelse om nye detailtilbud, som indeholder et bestemt relevant reguleret engrosinput, sammen med alle de oplysninger, som er nødvendige, for at den nationale tilsynsmyndighed kan vurdere replikabiliteten, før pågældende detailtilbud lanceres. Et sådant varsel skal være langt nok til, at den nationale tilsynsmyndighed kan gennemføre en teknisk replikabilitetstest, og til at de adgangssøgende kan replikere det relevante detailtilbud rettidigt, såfremt de vælger at gøre dette.
23. I de tilfælde, hvor den nationale tilsynsmyndighed skønner, at den tekniske replikabilitet for det nye detailtilbud ikke er sikret, bør den af SMP-udbyderen kræve, at denne tilretter det eller de relevante engrosinput på en måde, som sikrer teknisk replikabilitet.
24. Hvis den nationale tilsynsmyndighed skønner, at et detailtilbud, som ikke er teknisk replikerbart, vil være til væsentlig skade for konkurrencen, bør den i overensstemmelse med artikel 30 i direktiv (EU) 2018/1972 kræve, at SMP-udbyderen trækker sig fra eller udskyder leveringen af det relevante detailtilbud, der ikke er i overensstemmelse med kravet om teknisk replikabilitet.

Overvågning af overholdelsen af forpligtelserne vedrørende ikkediskrimination

25. Når de nationale tilsynsmyndigheder pålægger en forpligtelse vedrørende ikkediskrimination i henhold til artikel 70 i direktiv (EU) 2018/1972, og for at sikre en effektiv anvendelse heraf, bør de kræve, at SMP-udbyderen implementerer KPI'er, SLA'er sammen med KPI'er og SLG'er i tilfælde af overtrædelse af SLA'erne i overensstemmelse med principperne i bilag I til denne henstilling. Der bør være indført en mekanisme til ajourføring af KPI'erne, SLA'erne og SLG'erne, når det er nødvendigt. De nationale tilsynsmyndigheder bør om nødvendigt kræve, at SMP-udbyderen medtager KPI'erne, SLA'erne og SLG'erne i standardtilbuddet.

26. De nationale tilsynsmyndigheder bør tage behørigt hensyn til alle forpligtelser, som SMP-udbyderen har foreslået i forbindelse med ikkediskrimination i overensstemmelse med artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972. Sådanne tilsagn kan navnlig foreslås i forbindelse med KPI'er, SLA'er og SLG'er, herunder med hensyn til deres betingelser, navnlig når adgangssøgende er enige i de forslag, som SMP-udbyderen har fremsat. De nationale tilsynsmyndigheder bør fremme en multiinteressentdialog mellem SMP-udbyderen og adgangssøgende for at nå frem til en aftale og danne grundlag for en afgørelse om følgende:
- et omfattende sæt af KPI'er, SLA'er og SLG'er
  - deres vilkår og betingelser, herunder en passende frist for ajourføring af KPI'erne, SLA'erne og SLG'erne.

Den nationale tilsynsmyndigheds overvågning

27. De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre, at ækvivalensprincippet faktisk anvendes. I de tilfælde, hvor KPI'erne viser, at SMP-udbyderen muligvis ikke overholder forpligtelsen vedrørende ikkediskrimination, bør den nationale tilsynsmyndighed træde til og undersøge sagen nærmere, og hvor det er nødvendigt, gennemtvinge en overholdelse. De nationale tilsynsmyndigheder bør — f.eks. på deres hjemmeside — offentliggøre beslutninger om at afhjælpe manglende overholdelse.
28. Desuden bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre sig, at SMP-udbyderen foruden KPI-rapporterne registrerer alle elementer, der er nødvendige for at overvåge overholdelsen af kravene om ensartet adgang. Denne information bør sætte de nationale tilsynsmyndigheder i stand til at foretage regelmæssig kontrol af, at det påkrævede informationsniveau overholdes af SMP-udbyderen over for adgangssøgende tredjeparter, og at procedurerne, navnlig for bestilling og levering, gennemføres korrekt.

Asymmetrisk information

29. Har SMP-udbyderens engrosled forudgående kendskab til de adgangssøgendes udbredelsesplaner, bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at denne information ikke deles med SMP-udbyderens detailed for at forhindre udbyderen i uretmæssigt at skaffe sig konkurrencefordele. De nationale tilsynsmyndigheder bør som minimum sikre, at medarbejdere, der arbejder med SMP-udbyderens detailaktiviteter, ikke også kan arbejde i de organisatoriske enheder hos SMP-udbyderen, som har det direkte eller indirekte ansvar for styring af adgang til engrosinput. De nationale tilsynsmyndigheder kan kræve, at SMP-udbyderen forelægger en årlig rapport, der dokumenterer følgende:
- dennes praksis for at forhindre udveksling af følsomme oplysninger mellem engros- og detaileddet
  - enhver påstand om overtrædelse
  - eventuelle korrigerende foranstaltninger, som den har truffet.

ADGANG TIL SMP-UDBYDERENS ANLÆGSINFRASTRUKTUR

30. Hvor det er nødvendigt og forholdsmæssigt for at løse de konstaterede konkurrenceproblemer, og hvis der er kapacitet til rådighed i SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur, bør de nationale tilsynsmyndigheder kræve adgang til anlægsinfrastruktur i henhold til artikel 72 i direktiv (EU) 2018/1972. Denne forpligtelse kan kun pålægges på geografiske markeder, hvor udbyderen er blevet identificeret som havende en stærk markedsposition. Forpligtelsens anvendelsesområde kan variere fra ét geografisk område til et andet, hvis den geografiske segmentering af forpligtelser anvendes som omhandlet i punkt 10, 11 og 12 i denne henstilling. Når de nationale tilsynsmyndigheder pålægger adgangsforsigtigheden, bør de tage hensyn til alle aktiver og faciliteter, både under- og overjordiske, som udgør en del af SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur.
31. Undtagen under særlige omstændigheder (f.eks. hvor den anlægsinfrastruktur, der ejes eller kontrolleres af SMP-udbyderen, er ikkeeksisterende eller yderst begrænset, eller hvor den nationale tilsynsmyndighed på behørig vis fastslår, at efterspørgslen efter adgang til anlægsinfrastruktur, der ejes eller kontrolleres af SMP-udbyderen, er ikkeeksisterende eller yderst begrænset), vil adgangsforsigtigheder til fysisk infrastruktur, der følger af direktiv 2014/61/EU, sandsynligvis være utilstrækkelige til at løse de konkurrenceproblemer, der er konstateret i markedsanalyser foretaget i henhold til artikel 64 og 67 i direktiv (EU) 2018/1972.

32. Inden de pålægger netspecifikke adgangsforspligtelser i henhold til artikel 73 i direktiv (EU) 2018/1972, bør de nationale tilsynsmyndigheder først overveje, om det i sig selv kunne afhjælpe de konstaterede konkurrenceproblemer at kræve adgang til anlægsinfrastruktur. Navnlig vil adgang til anlægsinfrastruktur som den eneste adgangsforspligtelse sandsynligvis være tilstrækkelig til at løse de konstaterede konkurrenceproblemer, når begge følgende betingelser er opfyldt:
- SMP-udbyderen har kontrol over en omfattende anlægsinfrastruktur, der gør det muligt for alternative udbydere at udbrede deres egne VHC-net frem til slutbrugerens ejendom, uden at dette berører delt ledningsnet i ejendommen i henhold til artikel 61, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/1972
  - Der er opstået en tilstrækkelig grad af end-to-end-infrastrukturbaseret konkurrence, eller der er en levedygtig og realistisk udsigt til, at der vil opstå en sådan konkurrence inden for den periode, der er omfattet af markedsanalysen.
33. Hvis udsigten til end-to-end-infrastrukturbaseret konkurrence er levedygtig og realistisk, men hvor en sådan konkurrence endnu ikke er blevet til virkelighed, bør de nationale tilsynsmyndigheder vurdere, om det er nødvendigt midlertidigt at pålægge eller opretholde andre adgangsforspligtelser, inden de kan forlade sig alene på den komplette regulerede adgang til anlægsinfrastruktur. I sådanne tilfælde bør de nationale tilsynsmyndigheder fastsætte en passende overgangsperiode for anvendelsen af andre adgangsforspligtelser, inden de kan være sikre på den komplette regulerede adgang til anlægsinfrastruktur, for at give en effektiv udbyder tilstrækkelig tid til at duplikere adgangsnettet.
34. De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre, at der gives adgang til eksisterende anlægsinfrastruktur i overensstemmelse med principperne i denne henstillings bilag II og til omkostningsorienterede priser i overensstemmelse med den anbefalede omkostningsberegningsmetode i denne henstillings punkt 48 til 59.
35. Når der anmodes om et standardtilbud på adgang til anlægsinfrastruktur, bør de nationale tilsynsmyndigheder stille krav om fremsættelse af et sådant tilbud hurtigst muligt. Standardtilbuddet bør fremsættes senest seks måneder efter, at anmodningen er fremsat.
36. De nationale tilsynsmyndigheder bør i overensstemmelse med efterspørgslen i markedet anspore eller, hvor det er muligt ifølge national lov, forpligte SMP-udbyderen til i forbindelse med anlæggelse af anlægsinfrastruktur at indbygge tilstrækkelig kapacitet til, at andre udbydere også kan benytte disse faciliteter.
37. De nationale tilsynsmyndigheder bør arbejde sammen med andre myndigheder med henblik på at oprette en database med oplysninger om den geografiske placering, den ledige kapacitet og andre fysiske egenskaber ved alle anlægsinfrastrukturer, som kunne benyttes til etablering af VHC-net i et givet marked eller markedssegment. En sådan database bør være tilgængelig for alle udbydere.

IKKEPÅLÆGGELSE AF REGULEREDE ENGROSPRISER FOR ADGANG PÅ VHC-NET

38. Det anbefales, at den nationale tilsynsmyndighed ikke pålægger eller opretholder regulerede engrospriser for adgang på VHC-netbaserede engrosinput i henhold til artikel 74 i direktiv (EU) 2018/1972, hvor den nationale tilsynsmyndighed — ved den samme foranstaltning — pålægger SMP-udbyderen forpligtelser vedrørende ikkediskrimination med hensyn til VHC-netbaserede engrosinput i medfør af artikel 70 i direktiv (EU) 2018/1972, og hvor alle følgende betingelser er opfyldt:
- den nationale tilsynsmyndighed pålægger forpligtelse om at anvende EoI eller EoO, hvis den nationale tilsynsmyndighed har fastslået, at EoI-forpligtelserne ville være uforholdsmæssige, og at EoO-forpligtelserne ville være tilstrækkelige til at sikre effektiv ikkediskrimination
  - den nationale tilsynsmyndighed pålægger forpligtelser vedrørende teknisk replikabilitet og passende overvågningsmekanismer, som anvendes i overensstemmelse med punkt 18 til 24 i denne henstilling, hvor EoI ikke er implementeret, fuldt ud
  - den nationale tilsynsmyndighed pålægger forpligtelser i forbindelse med den økonomiske replikabilitetstest, som anvendes i overensstemmelse med punkt 46 og 47 i denne henstilling
  - der findes en påvist begrænsning af detailpriserne som resultat af følgende:
    - infrastrukturbaseret konkurrence som følge af leveringen af detailtjenester via én eller flere alternative infrastrukturer, som ikke kontrolleres af SMP-udbyderen

- ii) klare og realistiske tilsagn som følge af den geografiske undersøgelse med henblik på etablering af alternative net til at dække en betydelig del af området inden for markedsanalyseperioden, navnlig hvis det understøttes af effektive aftaler om adgang til anlægsinfrastruktur, der kontrolleres af SMP-udbyderen, eller hvis etableringen allerede er påbegyndt
  - iii) et reguleret anker defineret af den nationale tilsynsmyndighed i overensstemmelse med punkt 41 til 45 i denne henstilling og underlagt en omkostningsorienteret priskontrolforpligtelse, som anvendes i henhold til den anbefalede omkostningsberegningss metode, som fremgår af punkt 48 til 59 i denne henstilling.
39. I markeder, hvor de betingelser, som er nævnt i punkt 38 i denne henstilling, kun er opfyldt i nogle områder, bør de nationale myndigheder kun differentiere sine forpligtelser og opretholde eller indføre forpligtelser til priskontrol i overensstemmelse med artikel 74 i direktiv (EU) 2018/1972 i de områder, hvor sådanne betingelser ikke er opfyldt. Indførelsen af differentierede forpligtelser inden for et bestemt geografisk marked bør ikke ændre de nationale tilsynsmyndigheders underliggende antagelser for gennemførelsen af den anbefalede omkostningsberegningss metode og bør derfor ikke føre til et andet resultat end det alternative scenario, hvor der ikke pålægges differentierede forpligtelser.
40. Betingelserne i punkt 38, litra d), i denne henstilling bør ikke ses som de eneste omstændigheder, under hvilke de nationale tilsynsmyndigheder kan beslutte ikke at pålægge regulerede adgangspriser for VHC-netbaserede engrosinput. Afhængigt af påvisningen af en effektiv ikkediskrimination og af konkurrenceforholdene, kan der være andre situationer, hvor pålæggelse af regulerede engrospriser for adgang ikke er berettiget i henhold til direktiv (EU) 2018/1972. Navnlig og i overensstemmelse med punkt 71 i denne henstilling kan det forekomme, når forretningsgrundlaget for at udbrede et VHC-net ville være marginalt levedygtigt, selv om der ikke findes nogen regulering på dette område, f.eks. i områder med lavere befolkningstæthed.

Definition af et reguleret ankers egenskaber

41. Det regulerede anker er et omkostningsorienteret engrosprodukt for adgang, eller en kombination af sådanne produkter, der begrænser VHC-netpriserne på en sådan måde, at de hermed forbundne tjenester prissættes i overensstemmelse med forbrugernes villighed til at betale en præmie for den ekstra kapacitet og de ekstra funktioner, som et VHC-netbaseret detailprodukt kan levere i sammenligning med detailprodukter leveret på grundlag af et eller flere regulerede ankre. Det regulerede anker kan være en kombination af kobber- og VHC-netbaserede produkter eller være baseret på en portefølje af produkter. Den regulerede adgang til anlægsinfrastruktur kunne, afhængigt af de nationale forhold, medføre en begrænsning, som ligner den, det regulerede anker resulterer i.
42. Den nationale tilsynsmyndighed bør fastlægge det regulerede ankers egenskaber på grundlag af resultaterne af markedsanalysen under hensyntagen til, at ankeret bør være omkostningsbaseret på grundlag af den anbefalede omkostningsberegningss metode, der fremgår af punkt 48 til 59 i denne henstilling.
43. Hvis et kobberbaseret produkt (herunder produkter med virtuel ubundet netadgang, der leveres via et opgraderet kobbernet) stadig kan resultere i en påvist detailprisbegrænsning på VHC-netbaserede produkter på et fremadrettet grundlag, bør den nationale tilsynsmyndighed definere dette produkt som det regulerede anker eller som et af de regulerede ankre.
44. Hvis den nationale tilsynsmyndighed konkluderer, at et kobberbaseret anker ikke længere kan resultere i en påvist detailprisbegrænsning, og i mangel af en påvist prisbegrænsning på grund af eksistensen af alternative net eller reguleret adgang til anlægsinfrastrukturer, bør den nationale tilsynsmyndighed definere et nyt reguleret produkt, der leveres via et VHC-net på det relevante engrosmarked som det regulerede anker eller som et af de regulerede ankre. Det regulerede produkts tekniske ydeevne bør begrænses til, hvad der er nødvendigt for at resultere i en påvist detailprisbegrænsning på et fremadrettet grundlag. Som sådan kan det VHC-netbaserede ankerprodukt være et virtuelt eller et aktivt, reguleret produkt eller begge dele. Dette produkt bør være omkostningsbaseret på grundlag af den anbefalede omkostningsberegningss metode, der fastsat i punkt 48 til 59 i denne henstilling, mens der bør være prisfleksibilitet for alle andre produkter, der leveres via VHC-net. Hvis SMP-udbyderen etablerer et VHC-net, bør den nationale tilsynsmyndighed tillade SMP-udbyderen at levere et anker med samme ydeevne som det seneste kobberbaserede anker, forudsat at ankeret er i stand til at resultere i en påvist detailprisbegrænsning.

45. Hvis de nationale tilsynsmyndigheder konkluderer, at definitionen af et kobberbaseret produkt eller et nyt fiberprodukt er utilstrækkelig til at resultere i et effektivt prispres på SMP-udbyderen, bør de nationale tilsynsmyndigheder have mulighed for at definere et effektivt anker, som kan være en kombination af ankre (kobber- og VHC-netbaserede produkter), eller for at definere en portefølje af regulerede produkter, der er tilstrækkeligt repræsentative for forbrugernes efterspørgsel, som et anker. Hvert reguleret produkts tekniske ydeevne bør begrænses til, hvad der er nødvendigt for at resultere i en påvist detailprisbegrænsning på et fremadrettet grundlag. Som sådan kan hvert ankerprodukt være et virtuelt eller et aktivt, reguleret produkt. Hvert produkt bør være omkostningsbaseret på grundlag af den anbefalede omkostningsberegningmetode, der fastsat i punkt 48 til 59 i denne henstilling, mens der bør være prisfleksibilitet for alle andre produkter, der leveres via VHC-net.

Økonomisk replikabilitetstest

46. En national tilsynsmyndighed bør skulle pålægge de forpligtelser til økonomisk replikabilitet, der er nævnt i punkt 38, litra c), i denne henstilling, hvis den vedtager en endelig foranstaltning, hvori den beslutter ikke at pålægge eller opretholde regulerede engrospriser for adgang på VHC-netbaseret engrosinput, og i samme endelige foranstaltning medtager følgende elementer, som har været i høring i henhold til artikel 32 i direktiv (EU) 2018/1972:
- a) Foranstaltningen bør omfatte nærmere oplysninger om den forudgående økonomiske replikabilitetstest, som den nationale tilsynsmyndighed vil anvende. Disse oplysninger bør som minimum specificere følgende parametre, hvor det er relevant, i overensstemmelse med vejledningen i bilag III til denne henstilling:
- 1) de relevante omkostninger i efterfølgende omsætningsled, der er taget i betragtning
  - 2) den relevante omkostningsstandard
  - 3) de relevante regulerede engrosinput og relevante referencepriser
  - 4) de relevante detailprodukter
  - 5) det relevante tidsrum for udførelse af testen
  - 6) den metode, der er anvendt til at bestemme flagskibsprodukterne
  - 7) hvorvidt flagskibsprodukter skal analyseres på et individuelt grundlag eller som en portefølje
  - 8) den tilgang, der vil blive anvendt i forbindelse med alle uregulerede produkter, der indgår i flagskibspakken.
- b) Foranstaltningen bør endvidere omhandle den procedure, efter hvilken den nationale tilsynsmyndighed gennemfører en forudgående økonomisk replikabilitetstest, med angivelse af, at den nationale tilsynsmyndighed:
- 1) kan iværksætte proceduren på eget initiativ eller efter anmodning fra tredjeparter til hver en tid, men ikke senere end tre måneder fra lanceringen af det relevante detailprodukt,
  - 2) vil udføre og afslutte testen hurtigst muligt og under alle omstændigheder, inden der er gået fire måneder efter påbegyndelsen af proceduren. Hvis den nationale tilsynsmyndighed imidlertid skal håndtere komplekse sager, som f.eks. porteføljetests, eller følge op på ændringer i flagskibsprodukter eller revidere resultatet af replikabilitetsanalysen på grundlag af ajourførte oplysninger, kan denne periode på fire måneder forlænges med en passende periode, forudsat at den nationale tilsynsmyndighed behørigt begrundet nødvendigheden af denne forlængelse. Hvis der også kræves en teknisk replikabilitetstest, bør tidspunkterne for gennemførelse af de to tests (nemlig den tekniske replikabilitetstest og den økonomiske replikabilitetstest) så vidt muligt koordineres.

Proceduren bør gøre det tydeligt, at den forudgående økonomiske replikabilitetstest, der skal udføres af de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til punkt 38, litra c), i denne henstilling, adskiller sig fra og ikke påvirker eventuelle prisklemmetests, som måtte blive udført efterfølgende i henhold til konkurrencereglerne.

- c) Foranstaltningen bør også omfatte den forpligtelse, som den nationale tilsynsmyndighed vil iværksætte, når testen ikke er bestået af SMP-udbyderen, ved hjælp af de værktøjer til håndhævelse, som stilles til rådighed i henhold til direktiv (EU) 2018/1972 for at sikre overholdelse. Denne forpligtelse bør — hvor det er relevant — omfatte en anmodning om, at SMP-udbyderen løser spørgsmålet om økonomisk replikabilitet i overensstemmelse med de nationale tilsynsmyndigheders retningslinjer og på grundlag af resultaterne af den gennemførte forudgående økonomiske replikabilitetstest. I de tilfælde, hvor den nationale tilsynsmyndighed skønner, at et detailtilbud, som ikke er økonomisk replikerbart, ville skade konkurrencen betydeligt, bør den gøre brug af sine beføjelser i henhold til artikel 30, stk. 3, andet afsnit, litra b), i direktiv (EU) 2018/1972 til at anmode SMP-udbyderen om at ophæve eller udskyde det relevante detailtilbud og afvente overensstemmelse med kravet om økonomisk replikabilitet.
47. Når foranstaltningen er truffet, bør den nationale tilsynsmyndighed på sin hjemmeside offentliggøre handlingsplanen og detaljerne for den forudgående økonomiske replikabilitetstest som del af den endelige foranstaltning. Den nationale tilsynsmyndighed bør overveje at bruge alle de værktøjer til håndhævelse, der er omhandlet i direktiv (EU) 2018/1972, for at sikre overholdelse af alle aspekter ved de pålagte foranstaltninger. De nationale tilsynsmyndigheder bør navnlig anvende deres beføjelser i henhold til artikel 20 i direktiv (EU) 2018/1972 til at indhente de oplysninger fra SMP-udbyderen og om nødvendigt fra andre virksomheder, der er nødvendige for at udforme og anvende den økonomiske replikabilitetstest. Dette bør omfatte de oplysninger, der er nødvendige for at fordele prisen på en flagskibsdetailpakke på tværs af de forskellige komponenter i pakketilbuddet med henblik på den økonomiske replikabilitetstest.

KONSEKVENTE TILGANGE TIL PRISKONTROLFORPLIGTELSER

Omkostningsberegningemetode

Den anbefalede omkostningsberegningemetode

48. For at fastsætte priserne for engrosprodukter for adgang, der leveres via kobbernet og VHC-net, hvor omkostningsbaseret prisfastsættelse er hensigtsmæssig, forholdsmæssig og begrundet i henhold til artikel 67, stk. 4, og artikel 68, stk. 4, i direktiv (EU) 2018/1972, bør de nationale tilsynsmyndigheder vedtage en udvidet bottom-up-model for langsigtede differensomkostninger (BU LRIC+). Denne metode bør omfatte en bottom-up-modelleringstilgang, der anvender LRIC som omkostningsmodel med tillæg af en mark-up til dækning af de fælles omkostninger.
49. De nationale tilsynsmyndigheder bør anvende en BU LRIC+-omkostningsberegningemetode, der vurderer de aktuelle omkostninger, som en hypotetisk effektiv udbyder ville have ved etablering af et moderne, effektivt net, altså et VHC-net. Dette påvirker ikke, om et VHC-net i det relevante geografiske marked er underlagt en forpligtelse til den prisfastsættelse for reguleret engrosadgang, som er beskrevet i punkt 38 i denne henstilling.
50. Ved modelleringen af et VHC-net bør de nationale tilsynsmyndigheder beskrive et hypotetisk effektivt VHC-net, der kan opfylde målene i afgørelse (EU) 2022/2481 for båndbredde og dækning samt tage hensyn til udbredelsen. De nationale tilsynsmyndigheder bør i forbindelse med modelleringen af et VHC-net medtage: i) eksisterende anlægsaktiver, som generelt også er i stand til at huse et VHC-net og ii) de anlægsaktiver, som skal opbygges helt fra bunden for at kunne huse et VHC-net. Når de nationale tilsynsmyndigheder konstruerer BU LRIC+-modellen, bør de ikke forudsætte opbygning af et helt nyt anlægsinfrastrukturnet med det formål at udbrede et VHC-net.
51. De nationale tilsynsmyndigheder bør vurdere alle de aktiver, der udgør Regulatory Asset Base-grundlaget (RAB-grundlaget) for det modellerede net baseret på genanskaffelsespriserne. Den eneste undtagelse herfra er i princippet anlægsaktiver, herunder genanvendelige oprindelige anlægsaktiver.
52. De nationale tilsynsmyndigheder bør i princippet vurdere alle anlægsaktiver og deres tilsvarende RAB-grundlag baseret på indekseringsmetoden. De nationale tilsynsmyndigheder bør specifikt fastsætte RAB-grundlaget for denne type aktiver ud fra den forskriftsmæssigt bogførte værdi, efter fradrag af den akkumulerede afskrivning på beregningstidspunktet, indekseret ud fra et passende prisindeks, f.eks. detailpristallet. De nationale tilsynsmyndigheder bør tage de omkostninger i betragtning, som er veldokumenterede og klart forbundet med udgifter til anlægsaktiver. De nationale tilsynsmyndigheder bør for genanvendelige oprindelige anlægsaktiver undersøge SMP-udbyderens regnskaber, i det omfang de er tilgængelige, for at bestemme, om de er tilstrækkeligt pålidelige til at udgøre grundlaget for at rekonstruere den forskriftsmæssige bogførte værdi. I modsat fald bør vurderingen baseres på et benchmark for bedste praksis i sammenlignelige medlemsstater. De nationale tilsynsmyndigheder bør ikke medtage genanvendelige oprindelige anlægsaktiver, som er helt afskrevet, men stadigvæk i brug.

53. Når de anvender den vurderingsmetode for aktiver, der er anbefalet i punkt 52 i denne henstilling, bør de nationale tilsynsmyndigheder fastlåse det aktuelle RAB-grundlag, der svarer til de oprindelige anlægsaktiver og derefter fremskrive det fra den ene reguleringsperiode til den næste.
54. Finder de nationale tilsynsmyndigheder, at indekseringsmetoden ikke er hensigtsmæssig, kan de beslutte at vurdere de genanvendelige oprindelige anlægsaktiver og deres tilsvarende RAB-grundlag baseret på de aktuelle omkostninger justeret for afskrivninger over aktivernes levetid. De nationale tilsynsmyndigheder bør ikke tage hensyn til værdien af genanvendelige oprindelige anlægsaktiver, som er fuldt afskrevet, men stadig er i brug, og bør også sikre, at den anvendte metode til værdiansættelse af aktiver afspejler det forhold, at genanvendelige oprindelige anlægsinfrastrukturaktiver generelt ikke kan anvendes i konkurrenceprocessen.
55. De nationale tilsynsmyndigheder bør fastsætte levetiden for anlægsaktiverne til en varighed, der svarer til den forventede tid, hvor aktivet kan bruges, og til efterspørgselsprofilen. Dette er typisk ikke under 40 år, når det drejer sig om kabelkanaler.
56. I lyset af princippet om teknologisk neutralitet bør de nationale tilsynsmyndigheder se på forskellige tilgange til modellering af det hypotetisk effektive VHC-net, afhængigt af hvilken adgangsteknologi og nettopologi der passer bedst til de nationale forhold. Når de nationale tilsynsmyndigheder fastsætter adgangspriserne for tjenester, som ikke er baseret på et VHC-net, bør de tilpasse den beregnede pris for det modellerede VHC-net, så den afspejler de forskellige egenskaber for engrosadgangstjenester, som er baseret på et VHC-net. Til dette formål bør de nationale tilsynsmyndigheder vurdere omkostningsforskellen mellem et adgangsprodukt baseret på f.eks. fiber til hjemmet («FTTH») og et adgangsprodukt baseret på kobber ved udskiftning af de optiske elementer med kobberelementer til effektive priser, der hvor det er passende, i anlægsmodellen for VHC-net. I de tilfælde, hvor det er passende, kunne de nationale tilsynsmyndigheder på anden måde finde kobberprisen ved at modellere et supplerende VHC-net, hvor to net (kobber og FTTH) til en vis grad deler den samme anlægsinfrastruktur.
57. De nationale tilsynsmyndigheder bør fordele differensomkostningerne proportionalt mellem alle udbydere med adgang, herunder SMP-udbyderens eget efterfølgende omsætningsled.
58. I de tilfælde hvor den anlægsinfrastruktur, der ejes eller kontrolleres af SMP-udbyderen, er ikkeeksisterende eller yderst begrænset, og der kræves betydelige investeringer i ny anlægsinfrastruktur for at kunne etablere VHC-net, bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at tilgangen til priskontrolforpligtelser for adgang til anlægsinfrastruktur opretholder incitamenterne til at investere, både i selve VHC-nettene og i den anlægsinfrastruktur, der skal huse nettene.
59. De nationale tilsynsmyndigheder bør fastsætte individuelle priser for adgang til SMP-udbyderens nyetablerede anlægsinfrastruktur, når: i) der gælder omkostningsbaseret prisfastsættelse for både den oprindelige og den nyetablerede anlægsinfrastruktur, og ii) den nyetablerede anlægsinfrastruktur allerede er blevet udbredt inden for det pågældende område. De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre, at priserne for adgang til nyetableret anlægsinfrastruktur afspejler aktivernes forskriftsmæssige bogførte værdi i overensstemmelse med punkt 52 i denne henstilling.

Gennemførelse af omkostningsberegningemetoden

60. De nationale tilsynsmyndigheder bør tage højde for princippet om reguleringsmæssig gennemsigtighed og forudsigelighed samt behovet for at sikre stabilitet uden væsentlige udsving:
- ved fastsættelsen af omkostningsbaserede adgangspriser
  - ved udformningen af den anbefalede omkostningsberegningemetode, der fremgår af punkt 48 til 59 i denne henstilling («den anbefalede omkostningsberegningemetode»)
  - ved gennemførelsen af omkostningsberegningemetoden, når først den er færdiggjort.
61. Når de nationale tilsynsmyndigheder har afsluttet den anbefalede omkostningsberegningemetode, bør de overveje at vedligeholde den i henhold til artikel 3, stk. 4, første afsnit, litra a), i direktiv (EU) 2018/1972 for at skabe forudsigelighed med hensyn til reguleringen og sikre stabile adgangspriser i mindst to passende undersøgelsesperioder. Denne anbefaling afhænger af, at de nationale tilsynsmyndigheder opretholder en priskontrolforpligtelse i hele denne periode, og bør ikke finde anvendelse, hvis der sker en betydelig og uventet teknologisk udvikling eller markedsudvikling.

62. Når den nationale tilsynsmyndighed i forbindelse med gennemførelsen af den anbefalede omkostningsberegningss metode bibeholder metoden i overensstemmelse med punkt 48 til 59 i denne henstilling, bør de nationale tilsynsmyndigheder ajourføre de data, der anvendes i omkostningsberegningss metoden højst to gange i hver markedsanalyseperiode. Når modellen opdateres, bør de nationale tilsynsmyndigheder, hvis markedsvilkårene er forblevet stabile, i princippet kun tilpasse disse data i overensstemmelse med faktiske ændringer i de individuelle inputpriser (f.eks. for at tage hensyn til en eventuel inflation) og bør i givet fald sikre dækning over tid af de faktisk påløbne omkostninger i forbindelse med levering af de regulerede engrosadgangstjenester. De nationale tilsynsmyndigheder bør offentliggøre det opdaterede resultat af omkostningsberegningss metoden og de deraf resulterende adgangspriser i den relevante periode på to et halvt år.

Langsigtet prisfastsættelse for adgang og mængderabatter

63. SMP-udbyderen kan give rabatter på adgangskontrakter på adgangskontrakter af lang varighed eller på kontrakter, der er knyttet til mængdeforpligtelser for engrosadgangsprodukter leveret via VHC-net på de betingelser, der er fastsat i bilag IV til denne henstilling.

Tilstrækkelig belønning af investeringsrisikoen ved nye VHC-netprojekter

64. Hvis de nationale tilsynsmyndigheder mener, at priskontrolforpligtelserne er hensigtsmæssige, bør de sikre udbyderen et faktisk afkast af den investerede kapital under hensyntagen til de investeringsspecifikke risici.
65. Når de nationale tilsynsmyndigheder fastlægger de gældende WACC, bør de sikre, at de afspejler de aktuelle makroøkonomiske parametre. Hvis de gældende WACC ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til de økonomiske forhold, bør den nationale tilsynsmyndighed overveje at ajourføre de gældende WACC og dermed sikre de korrekte makroøkonomiske parametre som grundlag for de projektspecifikke WACC for nye investeringer.
66. Ved anvendelse af satsen for kapitalomkostninger bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at inflationen ikke medregnes to gange, eftersom der allerede kan være blevet taget hensyn til den i forbindelse med indførelsen af omkostningsberegningss metoden.
67. Ved fastsættelse af priserne for adgang til VHC-net bør de nationale tilsynsmyndigheder foruden de gældende WACC overveje at indregne en risikopræmie for at afspejle eventuelle yderligere og kvantificerbare risici ved det nye netinvesteringsprojekt, herunder ved nyetableret anlægsinfrastruktur, som SMP-udbyderen påtager sig. De nationale tilsynsmyndigheder bør være gennemsigtige med hensyn til anvendelsen af risikopræmien foruden de gældende WACC.
68. De nationale tilsynsmyndigheder bør vurdere investeringsrisikoen ved at tage hensyn til en eller flere af følgende usikkerhedsfaktorer:
- a) usikkerhed med hensyn til detail- og engrosefterspørgslen
  - b) usikkerhed med hensyn til omkostningerne ved udbredelse, anlægsarbejde og ledelsesmæssige funktioner
  - c) usikkerhed med hensyn til teknologiske fremskridt
  - d) usikkerhed med hensyn til markedets dynamik og konkurrencesituationens udvikling, f.eks. graden af infrastruktur-baseret konkurrence
  - e) makroøkonomisk usikkerhed.
69. Risiciene vil sandsynligvis variere betydeligt mellem de forskellige dækningsniveauer for VHC-net i forskellige geografiske områder. De nationale tilsynsmyndigheder bør derfor vurdere investeringsrisikoen med en tilstrækkelig detaljeringsgrad, idet der så vidt muligt tages hensyn til investeringernes særlige kendetegn og planlagte investeringsområde eller -områder. Hvis der kan konstateres mindre forskelle eller ingen klare forskelle i investeringsrisikoen mellem forskellige geografiske områder, bør de nationale tilsynsmyndigheder betragte alle områder som havende samme investeringsrisiko.

70. Da risikoniveauet kan falde over tid, kan investorerne finde det optimalt at udskyde investeringer, hvis en sådan udskydelse forventes at øge rentabiliteten yderligere ved at muliggøre mere informerede investeringsbeslutninger i fremtiden. De nationale tilsynsmyndigheder kan på dette grundlag finde, at medtagelsen af den eventuelle værdi ved udskydelsen i beregningen af WACC, kan have indflydelse på stimulering og fremskyndelse af investeringer, navnlig i områder med begrænsede udsigter til infrastrukturbaseret konkurrence (som f.eks. i tyndt befolkede områder).
71. Investeringsusikkerheden bygger på en række mulige resultater, herunder positive såvel som negative resultater. Når de nationale tilsynsmyndigheder anvender de anslåede kapitalomkostninger til at fastsætte priskontroller, bør de tage hensyn til virkningerne af sådanne kontroller på investorernes forventninger med hensyn til afkastet i investeringens levetid. For ikke at underminere investeringerne bør de nationale tilsynsmyndigheder undgå at fastsætte priskontroller på et niveau, der kan holde det forventede afkast til under de anslåede kapitalomkostninger, under hensyntagen til risikoen for, at der opstår negative scenarier, såsom en efterspørgsel, der er lavere end forventet, eller højere omkostninger end forventet. I tilfælde hvor den forventede rentabilitet i mangel af priskontrol allerede er marginal, bør de nationale tilsynsmyndigheder overveje ikke at pålægge priskontrolforpligtelser, i det mindste indtil en betydelig del af den dermed forbundne usikkerhed er blevet fjernet, som omhandlet i punkt 70 i denne henstilling.
72. For at fremme reguleringsmæssig forudsigelighed bør risikopræmien for et givet nyt investeringsprojekt være stabil over en tilstrækkelig lang periode, der bør være den samme som perioden til de nationale tilsynsmyndigheders markedsanalyse, som regel mindst fem år.
73. Fastsættelse af risikopræmien for mindst fem år betyder, at den risikopræmie, der er fastsat for det specifikke projekt, ikke bør ændres inden for denne periode. Hvis et yderligere nyt investeringsprojekt indbringes for den nationale tilsynsmyndighed, som den skal træffe afgørelse om, kan den overveje enten: i) at lade den tidligere fastsatte risikopræmie gælde for det nye projekt, hvis dette er hensigtsmæssigt, eller ii) at indføre en ny særskilt risikopræmie specifikt for det nye projekt, uden at dette berører punkt 71 i denne henstilling. En sådan særskilt præmie bør afspejle de risici, der gælder på det tidspunkt, hvor den nationale tilsynsmyndighed træffer en afgørelse, samt de særlige forhold, der gør sig gældende for det nye projekt. Hvis den nationale tilsynsmyndighed beslutter, at den allerede gældende risikopræmie også udgør et tilstrækkeligt incitament for det nye projekt, bør den give en detaljeret redegørelse for sin begrundelse. Tilsvarende bør den nationale tilsynsmyndighed, hvis den foreslår en anden præmie, følge de generelle principper for denne henstilling.
74. For at vurdere de kapitalomkostninger, der svarer til den systematiske risiko ved investering i VHC-net, kan de nationale tilsynsmyndigheder ved fastsættelsen af risikopræmien til dels basere sig på detaljerede finansielle modeller, der gør det muligt at sammenligne udsving i afkastet af VHC-net og oprindelige net. Hvis der foreligger tilstrækkelige oplysninger, f.eks. fra de finansielle markeder, kan de nationale tilsynsmyndigheder også delvis basere sig på kvantitative estimeringsteknikker, der gør det muligt at opdele de forskellige aktivers systematiske risici.
75. Under ekstraordinære omstændigheder, hvor de nationale tilsynsmyndigheder ikke er i stand til at kvantificere den yderligere investeringsrisiko korrekt, navnlig på grund af manglende ressourcer eller uforudset tidspres, der gør det umuligt at indsamle pålidelige data, kan de nationale tilsynsmyndigheder fastsætte risikopræmien på grundlag af et benchmark for bedste praksis i sammenlignelige medlemsstater eller regioner eller begge dele. De nationale tilsynsmyndigheder, der anvender et benchmark til fastsættelse af risikopræmien, bør sikre, at de data, der anvendes i beregningen af et sådant benchmark, afspejler lignende omstændigheder og har samme formål som dem, der gælder for det investeringsprojekt, som det er beregnet til.

MIGRERING TIL VHC-NET OG NEDLUKNING AF KOBBERNETTET

Betingelser for nedlukningsplanen til opfyldelse af artikel 81, stk. 2, første afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972

76. Når SMP-udbyderen meddeler, at den har til hensigt at lukke sit kobbernet, bør de nationale tilsynsmyndigheder i overensstemmelse med artikel 81, stk. 2, første afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972 sikre, at der er en passende anmeldelses- og overgangsperiode, således at alternative udbydere underrettes i god tid om nedlukningen. Denne anmeldelsesfrist bør ikke være længere end to til tre år. Det bør sikres, at adgangssøgende får adgang til et passende alternativt produkt af mindst sammenlignelig kvalitet, der giver adgang til den opgraderede netinfrastruktur. Dette bør sikres, inden anmeldelsesfristen begynder, eller i tilstrækkelig god tid forud for ophævelsen af adgangsforsiktelserne for det oprindelige net for at muliggøre nedlukningen heraf. Den nationale tilsynsmyndighed bør overveje, om disse

betingelser er nødvendige for at sikre konkurrencen og slutbrugernes rettigheder. Inden for dette interval på to til tre år bør den nøjagtige anmeldelsesfrist fastsættes under hensyntagen til adgangssøgendes faktiske anvendelse af det net, der skal lukkes ned, eller den type adgangsprodukt, der leveres på det oprindelige net og de nye net. Der kan navnlig være behov for mere tid for adgangssøgende til at migrere fra eller til passive produkter (f.eks. adgang til kabelkanaler eller sort fiber) end fra eller til aktive produkter (f.eks. bitsrømsadgang), da der er større sandsynlighed for en ændring af overdragelsespunktet mellem kobbernettet og VHC-net i tilfælde af passive produkter. Visse situationer kan på grund af nationale omstændigheder ligeledes kræve en kortere anmeldelsesfrist. Det er navnlig tilfældet, når SMP-udbyderen og alle adgangssøgende, der gør brug af den oprindelige engrosadgangsprodukter, er enige om det.

77. For i overensstemmelse med artikel 81, stk. 2, første afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972 at vurdere, om planen sikrer effektiv adgang til alternative adgangsprodukter af mindst sammenlignelig kvalitet, som var tilgængelige ved hjælp af den oprindelige infrastruktur, bør de nationale tilsynsmyndigheder udarbejde en substitutionsmatrice med detaljerede oplysninger om, hvilke adgangsprodukter på den nye eller opgraderede netinfrastruktur der svarer til hvilke adgangsprodukter, der leveres på det oprindelige net i henhold til artikel 73 i direktiv (EU) 2018/1972. De KPI'er og SLA'er, der anvendes i denne henseende, bør ikke blot afspejle begge nets iboende tekniske ydeevne, men også alle relevante adgangsbetingelser. Afhængigt af omstændighederne i det pågældende område kan det alternative adgangstilbud leveres af SMP-udbyderen af kobbernettet eller af en anden udbyder, der har udbredt VHC-net i det pågældende område. Det alternative tilbud kan som følge af regulerende forpligtelser, når sådanne forpligtelser er pålagt, være blevet gjort bindende i henhold til artikel 79 i direktiv (EU) 2018/1972 eller af en kommerciel aftale. Under alle omstændigheder bør den nationale tilsynsmyndighed vurdere, om SMP-udbyderen af kobbernettet sikrer adgang til et alternativt adgangsprodukt, der opfylder betingelserne i artikel 81, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972.
78. For at sikre, at de alternative adgangsprodukter gør det muligt for adgangssøgende at nå ud til de samme slutbrugere som den oprindelige infrastruktur i overensstemmelse med artikel 81, stk. 2, første afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972, bør de nationale tilsynsmyndigheder fastsætte en dækningstærskel, som VHC-net skal nå i et område, idet dette net tilbyder produkter, der betragtes som passende alternativer til de regulerede produkter, der leveres på det oprindelige net, før adgangsforsikningerne på det oprindelige net ophæves fuldt ud i det pågældende område, og dermed give mulighed for nedlukning.
79. De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre fuld gennemsigtighed over for og inddragelse af alle interessenter under udformningen og gennemførelsen af nedlukningsprocessen og tidsplanen. De nationale tilsynsmyndigheder bør også sikre, at nedlukningsprocessen ikke fører til en diskriminerende adfærd. Dette omfatter potentiel diskrimination mellem SMP-udbyderens detailed (hvis denne er vertikalt integreret) og adgangssøgende med hensyn til adgangsbetingelser til kobbernettet i migrerings- og nedlukningsfasen. Navnlig bør SMP-udbyderen ikke fortsat give adgang til sit eget detailed, efter at den er ophørt med at levere tjenester til adgangssøgende som følge af de nationale tilsynsmyndigheders ophævelse af adgangsforsikningerne med henblik på at give mulighed for nedlukning i overensstemmelse med artikel 81, stk. 2, andet afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972. Dette omfatter også forskelle, der ikke er berettigede på grundlag af objektive kriterier vedrørende tidsplanen for nedlukning mellem områder, hvor SMP-udbyderen har udbredt VHC-net i det oprindelige net, og områder, hvor en anden udbyder har udbredt VHC-nettet.

Gradvis lempelse og ophævelse af forpligtelser, herunder kontrol med kobberpriser

80. Som led i den nedlukningsproces i et bestemt område, der er omhandlet i artikel 81, stk. 2, i direktiv (EU) 2018/1972, bør den nationale tilsynsmyndighed overveje at tillade SMP-udbyderen at gennemføre en kommerciel lukning, idet der gælder en passende anmeldelsesfrist. En sådan kommerciel lukning bør først finde sted, når der er adgang til et alternativt adgangsprodukt i henhold til artikel 81, stk. 2, andet afsnit, litra a), i direktiv (EU) 2018/1972 som fastsat af den nationale tilsynsmyndighed, hvis det tilgængelige adgangsprodukt er nødvendigt for at sikre konkurrence og slutbrugernes rettigheder. De adgangsprodukter, der allerede findes på dette tidspunkt, bør imidlertid opretholdes, indtil de forpligtelser, der gælder for det oprindelige net, er fuldt ophævet.

81. Hvis engrospriserne for adgang til kobbernet er omkostningsbaserede i overensstemmelse med den anbefalede omkostningsberegningmetode, og når den nationale tilsynsmyndighed har vurderet, at en nedluknings- eller udskiftningsplan, som SMP-udbyderen har anmeldt, er i overensstemmelse med artikel 81, stk. 2, første afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972, kan de nationale tilsynsmyndigheder som en blandt flere muligheder overveje en gradvis lempelse af priskontrolforpligtelsen ved at tillade SMP-udbyderen gradvist at hæve engrospriserne for adgang til kobbernet. Denne prisstigning bør kun finde anvendelse i områder, hvor anmeldelsesfristen for kobbernedlukningen er begyndt. Den nationale tilsynsmyndighed bør sikre, at perioden for anvendelse af prisstigningen ikke forlænges som følge af unødige forsinkelser i gennemførelsen af nedlukningsplanen. Hvis en sådan foranstaltning gennemføres, bør den ledsages af tilstrækkelige garantier for at bevare konkurrencen, herunder følgende:

- a) Den nationale tilsynsmyndighed bør på forhånd fastsætte de detaljerede bestemmelser for denne prisstigning.
- b) Betingelserne i artikel 81, stk. 2, andet afsnit, i direktiv (EU) 2018/1972 bør være opfyldt, navnlig med hensyn til tilgængeligheden af produkter leveret via net med meget høj kapacitet for alle slutbrugere i de områder, der er berørt af prisstigningen, for at sikre, at slutbrugere og adgangssøgende reelt kan migrere til VHC-net.
- c) Prisstigningen bør ikke føre til alt for høje detailpriser, der hindrer konkurrencevilkårene på markedet.
- d) Prisstigningen bør være ikkediskriminerende og bør ikke give mulighed for prispres.
- e) Prisstigningen bør være underlagt et bindende tilsagn fra SMP-udbyderen, som kan håndhæves, med en slutdato for alle tjenester, der leveres via kobbernettet.
- f) Prisstigningen bør ikke vare længere end anmeldelsesfristen for kobbernedlukningen.

Denne henstilling er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 6. februar 2024.

På Kommissionens vegne
Thierry BRETON
Medlem af Kommissionen

BILAG I

Anvendelse af forpligtelser vedrørende ikkediskrimination som omhandlet i denne henstillingspunkt 25**Nøgleresultatindikatorer («KPI'er»)**

- 1) KPI'erne bør som et minimum måle præstationsniveauet i forhold til følgende nøgleelementer for levering af de regulerede engrostop tjenester:
  - a) bestillingsprocessen
  - b) levering af tjenester
  - c) tjenestens kvalitet, herunder fejl
  - d) ventetid for fejlretning
  - e) migration mellem forskellige regulerede engrosinput (bortset fra engangsmassemigrationer).
- 2) De nationale tilsynsmyndigheder bør pålægge KPI'er for hvert af de nøgleelementer, der er anført i punkt 1, i leveringen af regulerede engrostop tjenester. KPI'erne bør give mulighed for at sammenligne tjenester, som leveres internt til efterfølgende detailed hos udbydere med en stærk markedsposition, og de tjenester, som leveres eksternt til adgangssøgende tredjeparter.
- 3) De specifikke oplysninger om KPI'er, der pålægges af den nationale tilsynsmyndighed i overensstemmelse med punkt 2, kan aftales mellem SMP-udbyderen og adgangssøgende tredjeparter.
- 4) Ved fastsættelsen af KPI'erne bør den nationale tilsynsmyndighed tage hensyn til eksisterende præstationsmålinger, selv om de kun har været anvendt af SMP-udbyderen til interne formål.
- 5) Overvågningen af KPI'erne bør være fuldstændig gennemsigtig. For at sikre en hurtig opdagelse af mulig diskriminerende adfærd og gennemsigtighed med hensyn til levering af regulerede engrostop tjenester bør de nationale tilsynsmyndigheder sikre, at KPI'erne offentliggøres, som et minimum hvert kvartal, på passende vis enten på den nationale tilsynsmyndigheds hjemmeside eller på hjemmesiden for en uafhængig tredjepart udpeget af den nationale tilsynsmyndighed.
- 6) De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre, at KPI'erne auditeres regelmæssigt af den nationale tilsynsmyndighed eller af en uafhængig auditor.

Servicelevelafor aftaler og servicelevelagarantier

- 7) De nationale tilsynsmyndigheder bør af SMP-udbyderen kræve, at der implementeres tilsvarende SLA'er sammen med KPI'erne.
- 8) De nationale tilsynsmyndigheder bør af SMP-udbyderen kræve, at der gives tilsvarende SLG'er, hvis der sker brud på SLA'erne.
- 9) De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre, at bøderne for manglende overholdelse af SLG'erne i princippet betales uden unødigt ophold og i henhold til en forud fastsat proces for betaling og fakturering. Størrelsen af disse sanktioner bør være så afskrækkende, at det sikres, at SMP-udbyderen opfylder sine leveringsforpligtelser.
- 10) Sanktionerne for en manglende overholdelse af KPI'er skal desuden være forholdsmæssige, men bør være betydelige nok til at have afskrækkende virkning. For at vurdere, om niveauet for sanktioner er tilstrækkeligt afskrækkende, bør de nationale tilsynsmyndigheder overveje, om en manglende overholdelse af engrosforpligtelserne fra en SMP-udbyders side medfører problemer for den alternative udbyder, der anvender engrosproduktet, på detailniveau. Hvis dette er tilfældet, bør sanktionen være stor nok til at dække godtgørelsen i detailledet.

- 11) De nationale tilsynsmyndigheder bør, navnlig hvis der tidligere har været betydelige problemer, overvåge eventuelle forsinkelser i bødebetalingen for at sikre, at de har en afskrækkende virkning.
-

BILAG II

Anvendelse af ækvivalensprincippet på adgang til SMP-udbyderens anlægsinfrastruktur i overensstemmelse med denne henstillings punkt 34**Princippet om ækvivalens**

- 1) De nationale tilsynsmyndigheder bør stille krav til SMP-udbyderen om at give adgang til udbyderens anlægsinfrastruktur på samme vilkår til interne adgangssøgende som til adgangssøgende tredjeparter. Navnlig bør SMP-udbyderen dele alle nødvendige oplysninger om infrastrukturens egenskaber og i princippet anvende de samme procedurer for bestilling og levering af adgang.

Information om anlægsinfrastruktur og fordelingspunkter

- 2) SMP-udbyderen bør give adgangssøgende tredjeparter samme mængde information om sin anlægsinfrastruktur og fordelingspunkter, som står til rådighed internt. Denne information bør omfatte tilrettelæggelsen af anlægsinfrastrukturen samt de tekniske egenskaber for de forskellige elementer, som infrastrukturen består af. Den geografiske placering af disse elementer, herunder kabelkanaler, master og andre fysiske aktiver (f.eks. vedligeholdelsesrum) bør oplyses, hvis de findes, sammen med tilgængelig plads i kabelkanalerne og eventuelt på masterne. Den geografiske placering af fordelingspunkterne og en liste over tilsluttede bygninger bør også oplyses.
- 3) SMP-udbyderen bør specificere alle regler og tekniske betingelser for adgang og anvendelse af alle elementer af anlægsinfrastrukturen og fordelingspunkterne. De samme regler og vilkår bør gælde både interne adgangssøgende og tredjeparter.
- 4) SMP-udbyderen bør tilvejebringe effektive informationsværktøjer, f.eks. lettilgængelige fortegnelser, databaser eller webportaler. Denne information bør ajourføres med jævne mellemrum, så der tages hensyn til, hvordan infrastrukturen udvikles, og til ny information, navnlig vedrørende fiberudrulningsprojekter, som SMP-udbyderen eller andre adgangssøgende gennemfører. Hvis det eller de relevante værktøjer indeholder fortrolige oplysninger, bør den nationale tilsynsmyndighed sikre, at dette forhold ikke forsinker SMP-udbyderens levering af oplysninger om dennes anlægsinfrastruktur og fordelingspunkter unødigt.
- 5) Når SMP-udbyderen i henhold til andre lovbestemmelser skal fremlægge alle eller nogle af de i punkt 1-4 nævnte oplysninger via eller som en del af en fortegnelse, database eller webportal, der forvaltes af en tredjepart, bør den nationale tilsynsmyndighed vurdere, om gennemsigtighedskravene stadig er opfyldt. Blandt de faktorer, som den nationale tilsynsmyndighed skal tage hensyn til, er:
  - a) de data, som SMP-udbyderen skal fremlægge
  - b) detaljeringsgraden og hyppigheden af ajourføringer
  - c) de betingelser, der gælder for tilvejebringelsen af oplysningerne i fortegnelsen, databasen eller webportalen, der forvaltes af en tredjepart, til adgangssøgende.
- 6) Hvis de gennemsigtighedshenstillinger, der er omhandlet i dette afsnit, allerede efterkommes gennem andre lovbestemmelser, bør den nationale tilsynsmyndighed overveje, om det er hensigtsmæssigt at basere sig på disse lovbestemmelser alene.
- 7) Hvis den nationale tilsynsmyndighed finder det nødvendigt at pålægge SMP-udbyderen en gennemsigtighedsforpligtelse for så vidt angår dennes anlægsinfrastruktur, bør den endvidere overveje, om det er hensigtsmæssigt at kræve, at oplysningerne fremlægges i en relevant fortegnelse, database eller webportal, der forvaltes af en tredjepart. Den nationale tilsynsmyndighed bør anvende en konsekvent tilgang, når den pålægger gennemsigtighedsforpligtelsen for ikke at pålægge SMP-udbyderen og adgangssøgende unødvendige administrative byrder.

Bestilling og provisionering af adgang

- 8) SMP-udbyderen bør gennemføre de procedurer og værktøjer, der er nødvendige for at sikre en effektiv adgang og anvendelse af alle elementer af anlægsinfrastrukturen og fordelingspunkterne. Navnlige bør SMP-udbyderen forsyne adgangssøgende tredjeparter med såkaldte end-to-end-systemer til bestilling, levering og fejlretning, der svarer til dem, de interne adgangssøgende får stillet til rådighed. Dette bør omfatte en passende og ikkediskriminerende aflastning af eksisterende kabelkanaler.
- 9) Adgangssøgende tredjeparters anmodninger om information, adgang til og anvendelse af alle elementer af anlægsinfrastrukturen og fordelingspunkterne bør behandles lige så hurtigt som tilsvarende anmodninger fra interne adgangssøgende. Begge typer adgangssøgende har ret til samme grad af gennemsigtighed i behandlingen af anmodningerne, og afslag bør begrundes objektivt.
- 10) SMP-udbyderen bør registrere behandlingen af anmodningerne i sine informationssystemer, som de nationale tilsynsmyndigheder bør have adgang til.

Specifikke nøgleresultatindikatorer (KPI'er)

- 11) Adgang til anlægsinfrastruktur kræver et specifikt sæt KPI'er for at sikre overholdelse af forpligtelsen vedrørende ikkediskrimination. Disse KPI'er bør omfatte:
  - a) et mål for forsinkelser i svar på anmodninger om information om tilgængelige infrastrukturelementer, herunder kabelkanaler, master, andre fysiske aktiver (f.eks. mandehuller) og fordelingspunkter
  - b) et mål for forsinkelser i svar på anmodninger om mulighed for at bruge elementer i infrastrukturen
  - c) et mål for parathed til at behandle anmodninger om adgang til og anvendelse af elementer i infrastrukturen samt
  - d) et mål for parathed til at indføre fejlretningsprocedurer.

BILAG III

Parametre for den forudgående økonomiske replikabilitetstest som omhandlet i henstillingens punkt 46

Hvis den nationale tilsynsmyndighed beslutter sig for ikke at pålægge eller opretholde regulerede engrospriser for adgang på VHC-netbaseret engrosinput i henhold til artikel 74 i direktiv (EU) 2018/1972, vurderer den forudgående økonomiske replikabilitetstest, som er beskrevet i denne henstillings punkt 46, om margenen mellem detailprisen for de relevante detailprodukter og prisen for de relevante VHC-netbaserede regulerede engrosadgangsinput dækker differensomkostningerne i efterfølgende omsætningsled og en rimelig procentdel af de fælles omkostninger. Når de nationale tilsynsmyndigheder fastlægger parametrene for den forudgående økonomiske replikabilitetstest, bør de sørge for, at SMP-udbydere ikke oplever hverken fordele eller ulemper i forhold til adgangssøgende hvad angår delingen af investeringsrisici.

De parametre, som beskrives i denne henstillings punkt 46, litra a), er:

Relevante omkostninger i efterfølgende omsætningsled

- 1) Omkostningerne i efterfølgende omsætningsled vurderes på grundlag af omkostningerne i SMP-udbyderens egne aftagerforretninger (»EEO«-test). De nationale tilsynsmyndigheder bør bruge SMP-udbyderens auditerede omkostninger i efterfølgende omsætningsled, under forudsætning af at de er tilstrækkeligt opdelt.
- 2) Hvor det tidligere ikke er lykkedes at få adgang til markedet eller udvide det (som det for eksempel fremgår af tidligere erfaringer med adfærd), eller hvis meget lave antal linjer og deres betydeligt begrænsede geografiske rækkevidde sammenlignet med SMP-udbydernes VHC-net indikerer, at objektive økonomiske betingelser ikke begunstiger erhvervelser i stor skala af alternative udbydere, kan de nationale tilsynsmyndigheder under hensyntagen til konkurrenceniveauet på detailmarkedet og de konkurrencemæssige dynamikker som fastlagt i markedsanalysen foretage justeringer i forhold til SMP-udbyderens omkostninger i efterfølgende omsætningsled for at sikre, at den økonomiske replikabilitet bliver en realistisk mulighed. I sådanne tilfælde bør den justering, som den nationale tilsynsmyndighed foretager, have et rimeligt omfang, som ikke ødelægger en markedsstruktur med et tilstrækkeligt antal kvalificerede udbydere, der sikrer en effektiv konkurrence, idet også konkurrence fra andre platforme tages i betragtning. I forbindelse med denne vurdering bør de nationale tilsynsmyndigheder navnlig tage hensyn til følgende elementer, alt efter hvad der er relevant:
  - a) de største konkurrenters størrelse i forhold til SMP-udbyderens størrelse
  - b) antallet af konkurrenter, der sandsynligvis vil være levedygtige på hvert niveau i værdikæden
  - c) den nuværende HHI ⁽¹⁾ på hvert niveau i værdikæden og dens forventede udvikling over tid
  - d) størrelsen på markedet for VHC-net i medlemsstaten (hvilket kan påvirke antallet af konkurrenter, der kan være økonomisk levedygtige).

Relevant omkostningsstandard

- 3) Differensomkostningen ved at levere den relevante tjeneste til senere led er en passende standard. Der bør anvendes en LRIC+-model til beregning af differensomkostningen (inkl. irreversible omkostninger) og til tillæg af en mark-up i forbindelse med fælles omkostninger relateret til aktiviteter i efterfølgende omsætningsled.

Relevant reguleret engrosinput og de relevante referencepriser

- 4) De nationale tilsynsmyndigheder bør identificere det mest relevante regulerede input, som bruges af eller forventes at blive brugt af adgangssøgende på det VHC-netbaserede engrosinput, der efter al sandsynlighed vil være fremherskende inden for tidsrammen for den aktuelle markedsundersøgellesperiode. Det fremherskende VHC-net afhænger af SMP-udbyderens udrulningsplaner, valgte nettopologier og anvendelse af engrostilbud.

⁽¹⁾ Herfindahl-Hirschman-indekset (HHI) er et almindeligt anvendt mål for markedsconcentration. Det beregnes ved at opgøre markedsandelen for hver virksomhed, der konkurrerer på et marked, og derefter lægge de deraf følgende tal sammen. Indekset kan ligge på næsten nul til 10 000.

- 5) Et sådant input kan bestå af et aktivt eller passivt input. Der kan også være tale om ikkefysisk eller virtuelt input, der tilbyder tilsvarende funktionaliteter som et passivt input.
- 6) De nationale tilsynsmyndigheder bør gennemføre den forudgående økonomiske replikabilitetstest for at kunne vurdere fortjenesten mellem det eller de detailprodukter, som er omhandlet i denne henstillings punkt 46, litra a), nr. 4), og det mest relevante regulerede input, som findes i det valgte VHC-netbaserede engroslag.
- 7) Hvis dette er berettiget, bør de nationale tilsynsmyndigheder, særlig når et detailprodukt, som er omhandlet i denne henstillings punkt 46, litra a), nr. 4), lanceres på grundlag af et input, der ikke er det input, som er identificeret tidligere, eller når der er en væsentlig efterspørgsel efter adgang i et nyt VHC-netbaseret engroslag, også vurdere fortjenesten mellem detailproduktet og det nye regulerede VHC-netengrosinput.
- 8) Hvis SMP-udbyderens netegenskaber og efterspørgslen efter engrostillbud varierer meget overalt i en medlemsstat, bør de nationale tilsynsmyndigheder vurdere muligheden for at differentiere det mest relevante VHC-netbaserede regulerede engroslag pr. geografisk område og afpasse testen tilsvarende.
- 9) Ved fastlæggelsen af den relevante referenceengrospris, bør de nationale tilsynsmyndigheder anse den adgangspris, som SMP-udbyderen rent faktisk tilbyder adgangssøgende tredjeparter, for at være det relevante regulerede engrosinput. Disse engrospriser for adgang bør svare til de priser, som SMP-udbyderen tilbyder sit eget detailed. Navnlig for at sikre den rigtige balance i nationale forhold mellem at intensivere effektive og fleksible prisstrategier på engrosniveau og samtidig sikre en tilstrækkelig fortjeneste, så de adgangssøgende kan opretholde en holdbar konkurrence, bør de nationale tilsynsmyndigheder tage fornødent hensyn til tilstedeværelsen af mængderabatter eller langsigtede aftaler for adgangsprisfastsættelse eller begge dele mellem SMP-udbyderen og de adgangssøgende, navnlig når en betydelig del af de adgangssøgende rent faktisk modtager engrostenester til rabatpriser.

Relevante detailprodukter

- 10) De nationale tilsynsmyndigheder bør vurdere de mest relevante detailprodukter, herunder bredbåndstjenester («flagskibsprodukter»), som tilbydes af SMP-udbyderne på grundlag af de identificerede VHC-netbaserede engrosadgangslag. De nationale tilsynsmyndigheder bør finde flagskibsprodukter på baggrund af deres nuværende og fremadrettede markedsobservationer, især under hensyntagen til deres relevans for nuværende og kommende konkurrence. Dette bør omfatte en vurdering af detailmarkedsdele med hensyn til produktmængden og produktværdien baseret på reguleret VHC-netengrosinput og, hvor disse er tilgængelige, reklameudgifter.
- 11) Det er sandsynligt, at flagskibsprodukter tilbydes som en pakke. I forbindelse med identifikationen af flagskibsprodukter og ved vurderingen af, om et pakketilbud (der indeholder tilbud, som omfatter ikkeregulerede komponenter såsom adgang til audiovisuelt indhold af høj kvalitet) udgør et flagskibsprodukt, bør de nationale tilsynsmyndigheder tage hensyn til de nationale forhold såsom udbredelsen og arten af pakketilbud på det specifikke marked. Endvidere bør de nationale tilsynsmyndigheder vurdere innovative varianter af sådanne pakker, hvis det er sandsynligt, at de vil erstatte flagskibsproduktet.
- 12) De nationale tilsynsmyndigheder bør fastlægge det aggregeringsniveau (for hvert produkt eller produktportefølje), der er passende for den økonomiske replikabilitetstest, i lyset af vurderingen af de konkurrenceproblemer, der er identificeret i markedsanalysen. På åbne markeder kan det være berettiget at give SMP-udbyderen større fleksibilitet gennem en porteføljetilgang. På markeder, hvor SMP-udbyderen har en høj koncentrationsgrad eller en meget høj markedsstyrke, eller begge dele, kan det imidlertid være nødvendigt at foretage en vurdering af de enkelte produkter for at undgå krydssubsidiering mellem produkter og for at give alternative udbydere mulighed for at konkurrere på de forskellige markedssegmenter.

- 13) De nationale tilsynsmyndigheder bør desuden overveje, om et bestemt detailprodukt, som måske ikke befinder sig blandt de mest relevante af SMP-udbyderens detailprodukter, er særlig attraktivt for alternative udbydere, som måske fokuserer på en bestemt niche eller på detailprodukter af ringere kvalitet. De nationale tilsynsmyndigheder kan beslutte at lade et sådant produkt indgå blandt flagskibsprodukterne.

Relevant tidsrum

- 14) De nationale tilsynsmyndigheder bør evaluere flagskibsprodukternes rentabilitet på grundlag af en dynamisk analyse over flere perioder, f.eks. ud fra discounted cash flow-metoden. De bør fastlægge et passende referencetidsrum, hvor de vurderer, om margenen mellem detailprisen på flagskibsproduktet og prisen på de relevante VHC-netbaserede engrosadgangsinput gør det muligt at dække omkostningerne i efterfølgende omsætningsled (herunder en rimelig procentdel af de fælles omkostninger), som er beregnet efter punkt 1 og 2.
- 15) Den relevante periode for denne forudgående økonomiske replikabilitetstest bør fastsættes i overensstemmelse med den skønnede gennemsnitlige levetid for kunderne. En sådan gennemsnitlig levetid for kunderne vil være det tidsrum, hvor kunderne bidrager til dækningen af følgende kategorier:
  - a) omkostningerne i efterfølgende omsætningsled, som er annualiseret efter en afskrivningsmetode, der er passende for det pågældende aktiv og den økonomiske levetid for de tilsvarende aktiver, der er nødvendig for detailhandel (herunder netomkostninger, som ikke er medtaget i VHC-engrosadgangstjenesten)
  - b) andre omkostninger i efterfølgende omsætningsled, som normalt ikke annualiseres (typisk omkostninger i forbindelse med erhvervelse af abonnenter), og som udbyderen har for at få flere kunder og vil forsøge at få dækket over sidstnævntes gennemsnitlige levetid.
- 16) Når den gennemsnitlige levetid for kunderne beregnes, bør de nationale tilsynsmyndigheder tage behørigt hensyn til de forskellige forhold og konkurrencevilkår, der er for levering af tjenester via VHC-net, sammenlignet med det oprindelige kobbernet, hvis disse med stor sandsynlighed resulterer i, at brugere af VHC-net har forskellige gennemsnitlige levetider sammenlignet med brugere af kobbernettet.
- 17) De retningslinjer, der er for den forudgående økonomiske replikabilitetstest, som er nævnt i punkt 46 i denne henstilling og i dette bilag, er begrænset til anvendelsesområdet for denne henstilling, og finder derfor anvendelse under andre omstændigheder end avancepretest, der anvendes på regulerede engrosadgangspriser. Dette berører ikke Kommissionens eller nationale kompetente myndigheders eller begges anvendelse af konkurrencereglerne eller den fortolkning heraf, som Retten eller Den Europæiske Unions Domstol kommer frem til. Disse retningslinjer foregriber heller ikke eventuelle foranstaltninger, som Kommissionen måtte træffe, eller retningslinjer, som Kommissionen eventuelt udstikker i fremtiden vedrørende anvendelsen af EU's konkurrenceregler.

BILAG IV

**Langsigtet prisfastsættelse for adgang og mængderabatter som omhandlet i denne henstillings punkt
63****Kriterier for vurdering af langsigtet prisfastsættelse for adgang for udbredelse af VHC-net, navnlig FTTH-net**

- 1) De risikojusterede adgangspriser baseret på langsigtet adgang kan variere alt afhængigt af, for hvilken periode adgangspligtelserne er indgået. Langsigtede adgangskontrakter kan prissættes lavere pr. adgangslinje end kortsigtede adgangskontrakter. Langsigtede adgangspriser bør kun afspejle investors nedsatte risiko og bør derfor ikke være lavere end den omkostningsbaserede pris, hvor der ikke er tilføjet nogen præmie for højere risiko, der afspejler investeringens markedsrisiko. I forbindelse med langsigtede kontrakter vil tilkommende udbydere erhverve fuld kontrol over fysiske aktiver, der også giver dem mulighed for at drive sekundær handel. Kortsigtede kontrakter kan tilbydes uden langsigtede forpligtelser og dermed normalt være prissat højere pr. adgangslinje med adgangspriser, der afspejler den fordel, der er forbundet med den større fleksibilitet, som kommer den adgangssøgende til gode.
- 2) Der er dog en risiko for, at SMP-udbyderen misbruger den langsigtede prisfastsættelse for adgang til med tiden at sælge sine detailtjenester med en utilstrækkelig fortjeneste i forhold til den regulerede engrospris (eftersom SMP-udbyderen ville afkræve sit eget senere omsætningsled lave langsigtede forpligtelsespriser), og dermed reelt lukke markedet. Endvidere har alternative udbydere med mindre kundegrundlag og uklare forretningsudsigter en højere risiko. Det er ikke sikkert, at disse udbydere kan forpligte sig til at købe over en lang periode, og de kan derfor være nødsaget til at udskyde deres investeringer og købe reguleret adgang på et senere tidspunkt.
- 3) Langsigtet prisfastsættelse for adgang bør derfor kun være acceptabel, hvis de nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at følgende betingelser er opfyldt:
  - a) Langsigtede forpligtelsespriser afspejler kun investors nedsatte risiko.
  - b) Der er en tilstrækkelig margin mellem engros- og detailpriserne igennem et passende tidsrum til, at en effektiv konkurrent i et senere omsætningsled kan trænge ind på markedet.

Kriterier for vurdering af mængderabatter ved etablering af VHC-net, navnlig FTTH-net

- 4) De risikojusterede adgangspriser baseret på mængderabatter afspejler det forhold, at investeringsrisikoen falder med det samlede antal fiberabonnementsledninger, der allerede er solgt i et givet område. Investeringsrisikoen er tæt forbundet med antallet af fiberabonnementsledninger, der fortsat er ubenyttede. Jo højere andelen af anvendte fiberabonnementsledninger er, jo lavere er risikoen. Adgangspriserne kan derfor variere med den købte mængde. Der bør tillades et enkelt rabatniveau, der er tilgængeligt til en ensartet pris pr. linje for alle kvalificerede udbydere. De nationale tilsynsmyndigheder bør identificere det antal linjer, som skal købes for at få adgang til denne mængderabat, idet de tager hensyn til den anslåede mindste størrelse, der er nødvendig for, at en adgangssøgende kan konkurrere effektivt på markedet, og til behovet for at opretholde en markedsstruktur med et tilstrækkeligt antal kvalificerede udbydere for at sikre effektiv konkurrence. Mængderabatterne bør kun afspejle investors nedsatte risiko og bør derfor ikke udløse adgangspriser, der er lavere end den omkostningsbaserede pris, hvor der ikke er tilføjet nogen præmie, der afspejler investeringens markedsrisiko. I betragtning af at risikopræmien normalt bør falde, når opfyldelsen af behovet på detail- og engrosområdet samlet set stiger, bør mængderabatten også falde tilsvarende og er måske ikke længere berettiget, når detail- og engrosefterspørgslen er på et højt niveau.
- 5) En mængderabat bør kun accepteres af de nationale tilsynsmyndigheder, hvis samtlige følgende betingelser er opfyldt:
  - a) Der beregnes en enkelt mængderabat pr. område, hvis størrelse fastsættes af den nationale tilsynsmyndighed under hensyntagen til de nationale forhold og netarkitekturen, og den gælder for alle adgangssøgende, som i det pågældende område er villige til at købe mindst det antal linjer, der giver adgang til rabatten.
  - b) Mængderabatten afspejler kun investors nedsatte risiko.
  - c) Der er en tilstrækkelig margin mellem engros- og detailpriserne igennem et passende tidsrum, så en effektiv konkurrent kan trænge ind på markedet.